

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

"SƏS" qəzeti mənim
üçün ən əziz qəzətdir

İlham Əliyev

SƏS

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 073 (5304) 27 aprel 2017-ci il. "Əlincə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı. Qiyməti 40 qəpik

"Bu gün bizim neftimiz xalqımıza xidmət edir, dövlətimizi gücləndirir"

*Prezident İlham Əliyev Bibiheybət mədəninin ərazisində dünyada sənaye
üslu ilə qazılmış ilk quyunun bərpadan sonrakı vəziyyəti ilə tanış olub*

Səh 2

6

Rusiyanın pravda.ru portalı professor Əli Həsənovun yeni kitablarından yazıb

6

Hikmət Babaoğlu: ASPA və bu kimi digər Avropa strukturları əslində Qərb imperializminin şantaj mexanizmləridir

13

İkili standartlar siyasəti ASPA-nın siyasi brendinə çevrilib

27 aprel 2017-ci il

“Bu gün bizim neftimiz xalqımıza xidmət edir, dövlətimizi gücləndirir”

Prezident İlham Əliyev Bibiheybət mədəninin ərazisində dünyada sənaye üsulu ilə qazılmış ilk quyunun bərpadan sonrakı vəziyyəti ilə tanış olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 26-da SOCAR-ın Bibiheybət mədəninin ərazisində dünyada sənaye üsulu ilə qazılmış ilk quyunun bərpadan sonrakı vəziyyəti ilə tanış olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, SOCAR-ın prezidenti Rövşən Abdullayev dövlətimizin başçısına görülməli işlər barədə məlumat verdi. Bildirildi ki, XIX əsrdə burada “Nobel qardaşları neft hasilatı şirkəti”nə məxsus neft və neft məhsullarının daşınması üçün ağcaqayın ağacından hazırlanmış fəner borunun bir hissəsi, həmçinin həmin şirkətin sifarişinə əsasən Bakıya gətirilmiş quyuyüstü avadanlıqlar da nümayiş olunur. Hələ qədim dövrlərdən Azərbaycan dünyada neftin vətəni sayılırdı. Bakının neft mədənlərində quyular bir qayda olaraq əl ilə qazılırdı. XIX əsrin əvvəllərindən etibarən neft quyularının daha mütərəqqi üsullarla qazılması istiqamətində araşdırmalara başlandı. 1840-cı illərdə daha mütərəqqi üsullarla quyular qazmaq və neft hasilatını artırmaq üçün yollar axtarıldı. Tarixi mənbələr və son illərdə Rusiyanın Mərkəzi Dövlət Tarix Arxivindən tapılmış sənədlər dünyada sənaye üsulu ilə neft quyusunun

qazılmasına Bibiheybətdə başladığını bir daha sübut edir. Belə sənədlərdən biri Zaqafqaziya Vilayəti Baş İdarəsinin Şura üzvü, dövlət müşaviri Vasili Semyonovun bu vilayətin baş komandanı general Aleksandr Neydqarta yazdığı 1844-cü il 22 dekabr tarixli

məktubdur. Məktubda Semyonov Abşeron yarımadasındaki neft mədənlərini ətraflı təsvir edir, hasilatın artırılması üçün konkret texniki və təşkilati təkliflər verir. Semyonovun məktubuna müsbət rəy verildikdən sonra 1845-ci ilin aprelində maliyyə naziri Fyodor

Vronçenkonun göstərişi ilə Kəspə Xəzinə Palatası tərəfindən qazma işlərinə min gümüş sikkə ayrılır və Bibiheybət rayonunda kəşfiyyat quyusunun qazılması haqqında tapşırıq verilir.

Ardı Səh. 3

“Bu gün bizim neftimiz xalqımıza xidmət edir, dövlətimizi gücləndirir”

Prezident İlham Əliyev Bibiheybət mədəninin ərazisində dünyada sənaye üsulu ilə qazılmış ilk quyunun bərpadan sonrakı vəziyyəti ilə tanış olub

Əvvəli səh.2

1846-cı ilin yanvarında Bakı neft və duz mədənlərinin direktoru, dağ mühəndisləri korpusunun podpolkovniki Nikolay Voskobonikovun rəhbərliyi ilə Bibiheybət yatağında iki quyunun qazılması-

na başlanılır. Quyulardan biri 21 metr dərinlikdən neft verir və bununla da dünyada sənaye üsulu ilə neft hasilatının əsası qoyulur. 1847-ci il 8-14 iyul tarixlərində Qafqaz canişini knyaz Mixail Vorontsovun imzaladığı hesabatlarda da dünyada ilk neft quyusunun

Xəzər dənizinin sahilində qazılması faktı təsdiq olunur. Neftçixarma işində əldə olunmuş inqilabi yeniliklər XIX əsrin 50-ci illərində Abşeronda hasilatın yüksəlməsinə, emal sənayesinin yaranmasına böyük təkan verib. Mexaniki üsulla quyu qazılması texni-

kasının və texnologiyasının inkişafı sayəsində Bakıda bir sıra yeni neft yataqları istismara verilib, quyular qazılıb, hasilat artırılıb, neft sənayesi infrastrukturunu inkişaf etdirilib. 1899-1901-ci illərdə 11,5 milyon ton neft hasil edən Bakı neft sənayesi dünyada birinci yeri tuturdu. Müqayisə üçün deyək ki, 1859-cu ildə sənaye üsulu ilə neft quyularının qazılmasına başlanılmış Amerika Birləşmiş Ştatlarında isə bu göstərici o zaman 9,1 milyon ton təşkil edirdi.

Dövlətimizin başçısı burada quraşdırılan xüsusi interaktiv köşkə baxdı. Bildirildi ki, bu köşk vasitəsilə Azərbaycanın neft tarixi, o cümlədən sənaye üsulu ilə qazılmış ilk quyu barədə ətraflı məlumat almaq mümkündür. İnteraktiv köşkə, eyni zamanda, ulu öndər Heydər Əliyevin və dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin həyata keçirdikləri neft strategiyası haqqında məlumat, Azərbaycanın neft sənayesi ilə bağlı tarixi foto və videolar da yerləşdirilib. Prezident İlham Əliyev neftçilərlə söhbət etdi. SOCAR-ın birinci vitse-prezidenti Xoşbəxt Yusifzadə dedi:

Ardı Səh. 4

27 aprel 2017-ci il

“Bu gün bizim neftimiz xalqımıza xidmət edir, dövlətimizi gücləndirir”

Prezident İlham Əliyev Bibiheybət mədəninin ərazisində dünyada sənaye üsulu ilə qazılmış ilk quyunun bərpadan sonrakı vəziyyəti ilə tanış olub

Əvvəli Səh. 3

- Bu il bizim 2 milyard ton hasilatımız olacaq. 1971-ci il martın 28-də neft hasilatı bir milyard ton olub. Həmin il aprelin 2-də Moskvada 24-cü qurultay keçirilib. Orada cənab Heydər Əliyev çıxış edib, deyib ki, Azərbaycan neftçiləri bir milyard ton neft çıxarıblar. Sonra Azərbaycana gəlib aprelin 21-də Bakıda müşavirə keçirib. O müşavirədə SSRİ-nin neft sənayesi naziri Valentin Şaşin də, mən də iştirak etmişdik. Cənab Heydər Əliyev Azərbaycan neftçilərini təbrik etdi. Deməli, neftçilərimiz 1 milyardıncı ton nefti cənab Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu dövrdə hasil ediblər. İki milyardıncı ton neft isə Sizin hakimiyyətiniz dövründə hasil olunacaq. İndiyədək 1 milyard 971 milyon ton neft çıxarılıb. Bir milyard ton denizdən, 971 milyon ton qurudan.

Prezident İlham Əliyev: Çox yaxşı.

Xoşbəxt Yusifzadə: O vaxt cənab Heydər Əliyev çıxışında de-

mişdi ki, kiçik bir respublikanın qocaman neft sənayesinin tarixində 1 milyard ton neft çıxarılıb.

Prezident İlham Əliyev: Biz də gerek bunu qeyd edək.

Xoşbəxt Yusifzadə: İndi həmin respublika neft hasilatını 2 milyard tona çatdıracaq. Neftçilərimiz həm də 700 milyard kubmetr qaz hasil ediblər.

Prezident İlham Əliyev: Çox yaxşı. Bu, yaxşı hadisə olacaq, biz də onu qeyd edəcəyik. Bu quyunun burada aşkarlanması da artıq tarixdir.

Xoşbəxt Yusifzadə: Bəli, tarixdir. Bu barədə film çəkməyə gəlmişdilər. Mən dedim ki, burada ilk quyu 1847-ci ildə qazılıb. Mənə dedilər ki, sənədin var? Yoxdur, burada hamımız bir-birimizdən eşitmişik. Onda komissiya sənədlərin hamısını qaldırdı.

Rövnəq Abdullayev: Cənab Prezident, arxivlərdə bütün sənədlər qaldırıldı.

Prezident İlham Əliyev: Bunlar arxiv sənədləridir?

Rövnəq Abdullayev: Bəli, ar-

xiv sənədləridir.

Prezident İlham Əliyev: Biz gerek bunu dünyada yaxşı təbliğ edək. Çünki mən dəfələrlə demişəm ki, sənaye üsulu ilə ilk neft Azərbaycanda çıxarılıb, ancaq onun yeri dəqiq bilinmirdi. Ona görə mən tapşırıq verdim ki, o yer müəyyən olunsun. Əlbəttə ki, biz bilirdik bu, Bibiheybət ərazisində olubdur, ancaq indi onun yeri də dəqiqləşdi və gözəl bir abidə yaradıldı. Hesab edirəm ki, bu, həm neftçilər, həm də ölkəmizə gələn turistlər üçün çox gözəl hadisədir.

Neftin vətəni Azərbaycandır, neft sənayesi, bax, buradan başlanmışdır. Bu gün - artıq 200 ilə yaxın vaxt keçəndən sonra da Azərbaycan dünyada neft ölkəsi, qaz ölkəsi kimi öz sözünü deyir. Bu gün bizim neftimiz xalqımıza məxsusdur. O vaxt biz çar Rusiyasının tərkibində idik və buradan çıxarılan təbii ehtiyatlar xalqımızın güzəranına o qədər də təsir etmirdi. Kasıbçılıq, səfalət idi. Azərbaycan xalqı böyük bir sərvətin sahibi idi, ancaq özü bu sərvətdən istifadə edə bilmirdi. So-

vet dövründə də Azərbaycan neft respublikası kimi özünü göstərmişdir. İkinci Dünya müharibəsi dövründə Azərbaycan neftçilərinin əməyi olmasaydı, müharibənin nəticələri tam başqa cür ola bilərdi. Azərbaycan neftçiləri faşizm üzərində Qələbədə həlledici rol oynayıblar. Biz bu il 2 milyard ton neftin hasil olunmasını qeyd edəcəyik. Təəvvür edin, əgər Azərbaycan müstəqil ölkə olsaydı, indi dünyanın ən zəngin ölkələrindən biri olacaqdı.

Bu gün isə bizim neftimiz xalqımıza xidmət edir, dövlətimizi gücləndirir. Bax, bütün bu ərazi hələ də neft buruqları ilə doludur və birinci quyu da burada qazılmışdır. Bu ərazinin fotosəkilləri, videogörüntüləri var. Onlar yaxın tarixin görüntüləridir. Bura ekoloji fəlakət zonası idi. Hər tərəfdə neft gölməçələri, köhnə buruqlar var idi, ərazi neftlə çirklənmişdi. İndi bu ərazi şəhərimizin ən abad yerlərindən birinə çevrilibdir. Yəni, biz neftdən gələn gəliri ölkəmizin

inkışafına yönəlddik, insan kapitalına, infrastruktur layihələrinə qoyduq və bu gün neft Azərbaycan xalqının inkışafını təmin edir. Bax, müstəqillik budur və 25 il müstəqil dövlət kimi yaşayan Azərbaycan bu gün ayaqda möhkəm dayanır. Neft bizim təbii sərvətimizdir, xalqımızın böyük sərvətidir, biz də ondan istifadə edib ölkəmizi inkışaf etdiririk. Əlbəttə, neftçilərin də burada əməyi xüsusi qiymətə layiqdir. Mən həmişə neftçilərin əməyini, onların cəsəətini qiymətləndirirəm. Onlar ağır şəraitdə çalışırlar, ölkəmizin inkışafı üçün işləyirlər. Çalışırlar ki, öz əməyi ilə ölkəmizi gücləndirsinlər. Bugünkü hadisə də tarixi hadisədir. Biz artıq o tarixi həqiqəti, bax, burada əyani şəkildə bütün dünyaya nümayiş etdiririk. Əminəm ki, şəhərimizə gələn bütün qonaqlar çox böyük maraqla buraya gəlib, bax, bu buruğun önündə şəkil çəkdirəcəklər. Sizi təbrik edirəm.

X X X

Sonda xatirə şəkli çəkdirildi.

Azərbaycan ilə Səudiyyə Ərəbistanı arasında ikitərəfli münasibətlər çox yüksək səviyyədədir

Prezident İlham Əliyev Səudiyyə Ərəbistanının energetika, sənaye və təbii sərvətlər nazirinin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasında turizmin inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Prezidentinin 2016-cı il 1 sentyabr tarixli sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə Sərəncam imzalayıb. Trend-in məlumatına görə, sərəncama aşağıdakı məzmununda 3.2-1-ci bənd əlavə edilir: "3.2-1. bu Sərəncamın 4.10-cu bəndində nəzərdə tutulan Turizm Reyestrinin aparılma qaydasını Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla iki ay müddətində təsdiq etsin;".

salamlarını Prezident İlham Əliyevə çatdırdı, Səudiyyə Ərəbistanı xalqının Prezident İlham Əliyevə, Azərbaycan hökuməti və xalqına ehtiramını ifadə etdi. Qonaq bildirdi ki, o, Azərbaycan kimi gözəl bir ölkəyə səfər etməsindən məmnunluq duyur. Xalid Əbdüləziz Əl Falih ölkələrimiz və xalqlarımız arasında əlaqələrin dərin və qədim köklərə malik olduğunu, mədəni əməkdaşlığımızın uzun əsrlərdən bəri davam etdiyini vurğuladı, bu əməkdaşlığımızın Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında daha da genişləndiriləyini qeyd etdi. Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Azərbaycanın müstəqilliyini tanıyan ilk dövlətlərdən biri olduğunu vurğulayan Xalid Əbdüləziz Əl Falih ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasının 25 illiyinin qeyd edilməsindən məmnunluğunu ifadə etdi. O, Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü daim dəstəklədiyini, ötən illər ərzində ölkələrimizin möhkəm əməkdaşlıq əlaqələri qurduğunu və bir-birini hər zaman dəstəklədiklərini qeyd etdi.

Dövlətimizin başçısı İki Müqəddəs Məscidin Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səudun, Vəliəhd Əlahəzrət Məhəmməd bin Nayif bin Əbdüləziz Al Səudun və Vəliəhdin varisi Məhəmməd bin Salman bin Əbdüləziz Al Səudun salamlarına görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını İki Müqəddəs Məscidin Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralına, Krallığın Vəliəhdinə və Vəliəhdin varisinə çatdırmağı xahiş etdi.

Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının energetika, sənaye və təbii sərvətlər naziri Xalid Əbdüləziz Əl Falih Kəbənin üz örtüyünün tərtibatının bir fraqmentini Prezident İlham Əliyevə hədiyyə etdi.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 26-da Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının energetika, sənaye və təbii sərvətlər naziri Xalid Əbdüləziz Əl Falihin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Səudiyyə Ərəbistanı Krallığına rəsmi səfərini və bu səfər zamanı İki Müqəddəs Məscidin Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səud və digər rəhbər şəxslərlə səmərəli görüşlərini məmnunluqla xatırladı. Nazir Xalid Əbdüləziz Əl Falih ilə bu il Davosda keçirdikləri görüşü də xatırlayan dövlətimizin başçısı onun ölkəmizə səfərinin Azərbaycanla daha yaxından tanış olmaq üçün yaxşı fürsət yaratdığını bildirdi.

Ölkələrimiz arasında ikitərəfli münasibətlərin çox yüksək səviyyədə olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev əlaqələrimizin getdikcə daha da möhkəmləndiyini vurğuladı, mövcud əməkdaşlığımızın davam etdirilməsinin vacibliyini qeyd etdi. Dövlətimizin başçısı ölkəmizin ikitərəfli əlaqələrin müxtəlif sahələrdə genişləndirilməsində maraqlı olduğunu dedi. Siyasi əlaqələrimizin çox yüksək səviyyədə olduğunu bildiren Prezident İlham Əliyev bu imkandan istifadə edərək ölkələrimiz arasında iqtisadi sahədə mövcud olan əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinin, qarşılıqlı ticarət və qarşılıqlı

ixracın artırılmasının zərurliyini vurğuladı. Enerji ehtiyatlarının işlənilməsi, neft və qazın emalı, neft-kimya sahəsində əməkdaşlığımızın əhəmiyyətini qeyd edən dövlətimizin başçısı bu sahələrdə Azərbaycanın əldə etdiyi uğurlardan danışdı, dünyada sənaye üsulu ilə ilk neft quyusunun məhz Azərbaycanda qazıldığını, ölkələrimizin bu sahədə zəngin təcrübəsinin olduğunu bildirdi. Prezi-

dent İlham Əliyev nümayəndə heyətinin sabah Səngəçal terminalı və buradakı layihələrin bir qismi ilə tanışlığının önəmini qeyd etdi, Xalid Əbdüləziz Əl Falihin Azərbaycana səfərinin enerji sahəsində əməkdaşlığımızın inkişafında yeni dinamika yaradacağına ümidvar olduğunu bildirdi.

Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının energetika, sənaye və təbii sərvətlər naziri Xalid Əbdüləziz

Əl Falih İki Müqəddəs Məscidin Xadimi, Səudiyyə Ərəbistanının Kralı Salman bin Əbdüləziz Al Səudun, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığının Vəliəhdi, Baş nazirin müavini, daxili işlər naziri Əlahəzrət Məhəmməd bin Nayif bin Əbdüləziz Al Səudun və Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Vəliəhdinin varisi, Baş nazirin ikinci müavini, müdafiə naziri Məhəmməd bin Salman bin Əbdüləziz Al Səudun

27 aprel 2017-ci il

Rusiyanın pravda.ru portalı professor Əli Həsənovun yeni kitablarından yazıb

Aprelin 26-da Rusiyanın populyar pravda.ru internet-portalında "Əli Həsənovun kitabları: Xocalı faciəsindən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllinə doğru" sərlövhəli məqalə dərc edilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, məqalədə oxucuların diqqəti Azərbaycan Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi, tarix elmləri doktoru, professor Əli Həsənovun bu yaxınlarda səkkiz dildə (Azərbaycan, türk, rus, ingilis, fransız, alman, ərəb və Çin dillərində) çapdan çıxmış, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə həsr olunmuş kitablarına cəlb edilir.

Kitablardan biri "Xocalı soyqırımı: səbəbləri, nəticələri və beynəlxalq aləmdə tanınması" adlanır. Materialda qeyd edildiyi kimi, müəllif bu kitabda Ermənistanın Azərbaycana ərazi iddiaları və hərbi təcavüzü, iki əsr ərzində erməni silahlı dəstələri tərəfindən azərbaycanlılara qarşı törədilmiş qətləamlər, o cümlədən Xocalı soyqırımı barədə yazır.

"Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və soyqırımı siyasətinin mərhələləri" adlanan digər kitabda ermənilərin azərbaycanlılara qarşı dörd dəfə - 1905-1906-cı, 1918-1920-ci, 1948-1953-cü və 1988-1993-cü illərdə törətdiyi soyqırımları və etnik təmizləmə siyasəti çoxsaylı mənbələr, o cümlədən Rusiyadakı tarixi məxəzlər əsasında təhlil edilir.

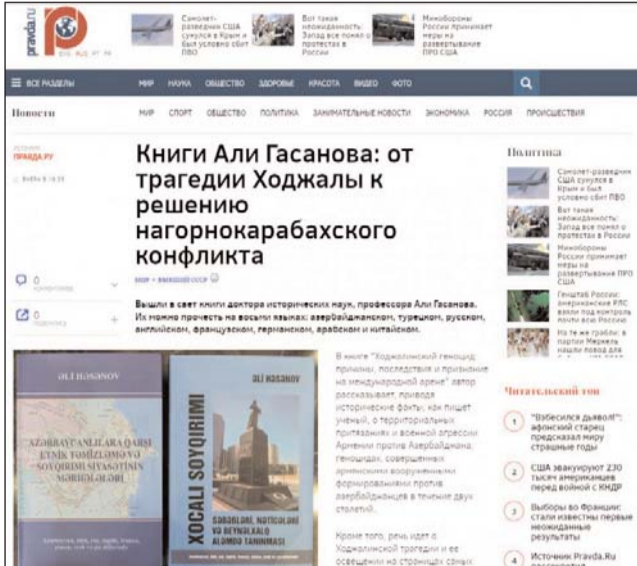
Materialda müəllifin özünün bu kitablar barədə aşağıdakı sözləri sitat gətirir:

"Biz dünya ictimaiyyətinə demək istədiklərimizi yığcam, sistemli şəkildə kitablarda təqdim etmişik". Əli Həsənov Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevaya və Fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevaya Xocalı həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında xidmətlərinə görə təşəkkürünü bildirib.

Müəllif yazır: "Bu kitablar düşmənçilik, qısaşılıq aşılamır. Erməni xalqı özünə də cinayətkar Ermənistan hakimiyyətinin girovuna çevrilib. Bu kitablarda sülh çağırışı, Cənubi Qafqaz xalqları arasında mehriban qonşuluq şəraitində yaşamağa çağırış var. Bununla belə, biz Xocalıda xalqımızın başına gətirilən soyqırımını heç vaxt unutmayaçağıq. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Dağlıq Qarabağ probleminin həlli istiqamətində yorulmaz fəaliyyətini davam etdirir və bu məsələ tezliklə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunacaqdır".

Materialın tam mətnini aşağıdakı linkdə oxuya bilərsiniz:

<https://wwwpravda.ru/news/world/formerussr/25-04-2017/1331840-gasanov-0/>

Hikmət Babaoğlu: AŞPA və bu kimi digər Avropa strukturları əslində Qərb imperializminin şantaj mexanizmləridir

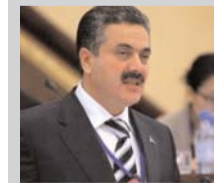
AŞPA və bu kimi digər Avropa strukturları əslində Qərb imperializminin milli dövlətlərə təzyiq etmək, onların şantaj etmək üçün yaratdığı xüsusi mexanizmlərdir. Zahirən insan hüquqları və azadlıqları kimi global dəyərləri müdafiə edən mühüm bir Avropa strukturu kimi görünən bu təşkilatlar əslində imperializmin maraqlarına xidmət edir. Bu fikirləri Avropa Şurası Parlament Assambleyasının Türkiyə ilə bağlı monitorinq bərpə etmək qərarını AZƏRTAC-a şərh edən Milli Məclisin deputatı, "Yeni Azərbaycan" qəzetinin baş redaktoru Hikmət Babaoğlu bildirib.

Hikmət Babaoğlu deyib: "Mexanizm belə qurulub ki, əvvəlcə ayrı-ayrı dövlətlər bu cür qurumlara cəlb olunur və onlara ümumi öhdəliklər qəbul etdirilir. Sonra isə planın ikinci əsas hissəsi işə düşür. Bu mərhələdə öz məqsədlərinə çatmaq, yəni, dövlətləri öz istəklərinə uyğun şəkildə idarə etmək, onları istismar etmək üçün addımlar atılır. Buna etiraz edilən zaman isə dərhal həmin ölkə insan hüquq və azadlıqlarının pozulduğu ölkə kimi qələmə verilir və şantaj məruz qalır. Bu metod xüsusilə müsəlman ölkələrinə qarşı tətbiq edilir. Əgər konkret ifadə etməyə çalışsaq, Avropa İttifaqının bütün struktur vahidləri, o cümlədən AŞPA müsəlman ölkələrinə qarşı əməlli-başlı siyasi terror müharibəsi aparır. Onlar, belə demək mümkündürsə, insan hüquq və azadlıqları silahı ilə hücum edir. Yaxın Şərqdə başlatdıqları idarəolunan kaos müharibəsini bütün müsəlman ölkələrinə yaymağa çalışırlar. Bu hibrid müharibə növü Qərb imperializminin düşünüb tapdığı ən qəddar, ən amansız və ən eks-

laqsız müharibədir. Bu müharibə idarəolunan kaos nəzəriyyəsinə və vətəndaşların insan hüquqları adı ilə aldadılaraq öz əlləri ilə qurduqları dövləti yımağa əsaslanır. Bundan sonra isə həmin ölkənin dövləti həmin xalqın başına

uçurulur və bütün sərvəti talan edilir. Ötən ilin 15 iyul hadisələri də Türkiyəni imperializmin yeni müharibə poliqonuna çevirməyə hesablanmışdı. Ancaq türk xalqı Qoca qitənin bu hiyləsinə aldanmadı. Əksinə, referendum qərarı alaraq öz milli dövlətini bir qədər də gücləndirdi. İndi Avropa bunun özünü çıxarmağa çalışır. Ona görə də AŞPA vasitəsilə belə bir siyasi şantaj həyata keçirir".

Milli Məclisin deputatı qeyd edib ki, belə şantajlara Azərbaycan da zaman-zaman məruz qalıb. Siyasi məhbus manipulyasiyası, məşhur Ştrasser monitorinqi kimi siyasi suallar hamımızın xatirindədir. Məqsəd Azərbaycana Qarabağı unutdurmaq, işğalçı Ermənistan tərəfindən hər cür hüquqları pozulan bir milyondan çox azərbaycanlının hüquqlarının bərpasını gözdə tutmaq, Azərbaycanı apardıqları müharibə də onların gözündə növbəti səlib yürüşüdür. Bu yürüşün zəfərlə bitməsinə isə başlıca maneə Türkiyədir. Məsələnin kökündə bu dayanır. Ona görə, bundan sonra da Qərb imperializminin hücumları davam edəcək. "Çox mürəkkəb və həssas bir tarixi mərhələdə keçirik və çox ayıq olmalıyıq. Yeni birliklər yaratmalıyıq. TürkPA, Türk Şurası kimi təşkilatlarımızı gücləndirməli və birgə addımlar atmalıyıq. Bunu dəstəkləyən güclü iqtisadiyyat və hərbi sənaye qurmalıyıq. Əks təqdirdə, Qərb imperializminin müharibə məşinini bundan sonra da bir çox xalqların milli dövlətlərini əllərindən almağa davam edəcək", - deyir H.Babaoğlu bildirib.

"AŞPA-nın Türkiyə ilə bağlı qərarı siyasi qərardır və reallığı əks etdirmir"

Avropa Şurası Parlament Assambleyasının (AŞPA) Türkiyə ilə bağlı monitorinq bərpə etmək qərarı siyasi qərardır və reallığı əks etdirmir. Bunu Trend-ə Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı Haluk İpek deyib. Onun sözlərinə görə, Avropada bəzi qüvvələr ksenofobiyani dəstəkləyir: "Türkiyənin Maastrixt və Kopenhagen meyarlarına əməl etməsinə baxmayaraq, Aİ ölkənin səylərini qiymətləndirmir. Bəzi ölkələr bu meyarlara əməl etmədən Aİ üzvü olub, Türkiyənin qarşısına isə hər dəfə yeni maneələr qoyulur". Deputat qeyd edib ki, Avropa elə öz prinsiplərini - Avropa İttifaqının əsasına çevrilmiş prinsipləri pozur: "AŞPA-nın bu qərarı Türkiyəyə münasibətdə qərəzlidir. Bu qərar AŞPA-nın özünə də təsir edəcək. Qərara baxmayaraq, Türkiyə daha da güclənəcək və demokratiyanı inkişaf etdirəcək".

Akademik Zərifə Əliyeva qayğıkeşliyi, nəcibliyi ilə könlükdə özünə əbədi yer qazanıb

Aprelin 26-da Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərindəki daimi nümayəndəliyin-də görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə Əliyevanın doğum gününə həsr olunmuş anım tədbiri keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə nümayəndəliyin kollektivi Fəxri xiyabanda ümummilli lider Heydər Əliyevin və Zərifə Əliyevanın məzarlarının üzünə tər çiçəklər qoyublar.

Sonra daimi nümayəndəlikdə görkəmli oftalmoloq alim, Azərbaycan tibb elminə misilsiz töhfələr bəxş etmiş akademik Zərifə Əliyevanın doğum gününə həsr olunan anım tədbiri keçirilib. Tədbirdə çıxış edən daimi nümayəndəliyin rəhbəri Bəxtiyar Əsgərov Zərifə Əliyevanın mənəli və şərəfli həyat yolu barədə məlumat verib, onun peşəkar həkim olmaqla yanaşı, həm də fəal ictimai xadim olduğunu söyləyib. O, həkim peşəsini vicdanla yerinə yetirən oftalmoloq alimin insanların sağlamlığının qorunmasında, göz xəstəliklərinin qarşısının alınmasında göstərdiyi səylərə toxunaraq Zərifə xanımın öz həmvətənlərinin qayğısına qalan humanist insan olduğunu diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, insanlara nur bəxş etmək missiyası, qayğıkeşliyi, nəcibliyi ilə könlükdə özünə əbədi yer qazanmış Zərifə Əliyeva istər elmi fəaliyyətində əldə etdiyi uğurlarla, istərsə də şəxsiyyət kimi öz fərdi keyfiyyətləri ilə daim ailəsinin və Vətəninin adını ucaldıb. Bəxtiyar Əsgərov Zərifə xanımı Azərbaycan xalqının unudulmaz işıqlı şəxsiyyəti kimi səciyyələndirərək, onun bütün insan keyfiyyətləri ilə dünyada xalqımızın əsl ideal xanım obrazını yaratdığını, bu əziz insanın xatirəsinin dünyaya tanınmış həkim, novator alim, eyni zamanda, qayğıkeş ana, sədaqətli ömür-gün yoldaşı kimi daim qəlblərdə yaşadığını və yaşayacağını qeyd edib.

Daimi nümayəndəliyin rəhbəri diqqətə çatdırıb ki, Zərifə Əliyeva, eyni zamanda, müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu, bütün mənəli ömrünü Vətəninin, xalqının tərəqqisinə həsr etmiş dahi şəxsiyyətin - ümummilli lider Heydər Əliyevin vəfalı ömür-gün yoldaşı, sədaqətli dostu və etibarlı silahdaşı olub. Bu gün Zərifə xanımın ruhu şaddır. Çünki ulu öndər Heydər Əliyevin memarı və qurucusu olduğu müasir müstəqil Azərbaycan Respublikasının inkişaf edib çiçəklənməsinə, dünyada layiqli yer tutmasına səbəkar olan insan məhz onun əsl vətəndaş kimi böyüdüb boyabaşa çatdırdığı və cəmiyyətimizə bəxş etdiyi övladı, dünya şöhrətli Prezidentimiz İlham Əliyevdir. Bəxtiyar Əsgərov Zərifə Əliyevanın xatirəsinin Naxçıvanda həmişə yüksək tutulduğunu, layiqincə xatırladığını vurğulayıb, onun həyat yolunun, elmi fəaliyyətinin tez-tez işıqlandırıldığını, gözlərə nur bəxş etmiş akademikinin doğma torpağında - Naxçıvan Muxtar Respublikasının hər guşəsində adını daşıyan xəstəxana, poliklinika, məktəb, park və s. olduğuna diqqət çəkib, hər il elmi müəssisə və ictimai təşkilatlarda görkəmli oftalmoloq alimin irsinin xüsusi öyrənildiyini qeyd edib. O, bütün bu məsələlərin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun xüsusi diqqətində olduğunu vurğulayıb. Eyni zamanda, bildirib ki, Zərifə Əliyevanın dövrünün böyük ziyalısı, dövlət xadimi Əziz Əliyevin ailəsində böyüməsi, sayılan-seçilən bir ailənin üzvü olması gələcəkdə onun müqəddəs bir missiyanın öhdəsindən gələcəyinə zəmin yaradıb.

Bəxtiyar Əsgərov, həmçinin Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun görkəmli dövlət və elm xadimi Əziz Əliyevin 120 illik yubileyinin keçirilməsi ilə əlaqədar imzaladığı Sərəncam və təsdiqlənmiş Tədbirlər Planının icrası barədə də danışib. Anım tədbirində digər çıxış edənlər akademik Zərifə Əliyevanın həyat və fəaliyyəti barədə fikirlərini bölüşüblər.

YAP Azərbaycan siyasi palitrasında milli siyasi iradəni təmsil edən avanqard siyasi qüvvədir

Yeni Azərbaycan Partiyası İmişli rayon təşkilatının X konfransı keçirilib

Dünya Yeni Azərbaycan Partiyası İmişli rayon təşkilatının X konfransı keçirilib. Tədbir iştirakçıları öncə İmişli rayon mərkəzində Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsi önünə əklil qoyub və gül dəstələri düzüblər.

Konfrans öz işinə başladıqdan sonra YAP İmişli rayon təşkilatının sədri Səfa Ağayev hesabat məruzəsi ilə çıxış edərək, partiyanın yaranması tarixindən və keçdiyi şərəfli yoldan bəhs edib: "Rayon təşkilatı öz sıralarını daim genişləndirir. YAP İmişli rayon təşkilatı 89 ərazi ilk partiya təşkilatını özündə birləşdirir və üzvlərinin sayı 8500 nəfərdən çoxdur. Hesabat dövrü ərzində Yeni Azərbaycan Partiyası İmişli rayon təşkilatının sıralarına 1562 nəfər üzv qəbul olunub. Partiyamızın rayon fəalları ölkəmizdə keçirilən bütün siyasi tədbirlərdə, prezident, parlament, bələdiyyə seçkilərində və referendumda fəal iştirak edərək, ölkəmizin xoş sabahı naminə öz yüksək etimadlarını bildirdilər".

Konfransda məruzə ətrafında çıxış edənlər bildirdilər ki, YAP bundan sonra da ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafı və onun beynəlxalq aləmdə nüfuzunun daha da artması istiqamətində fəaliyyətini davam etdirəcək. YAP İmişli rayon təşkilatı Ulu Öndərin zəngin idaealarını daim rəhbər tutaraq, bundan sonra da üzvlərinə düşən işin öhdəsindən şərəflə gələcək, ölkəmizin xoş sahabı, xalqımızın firavan həyatı naminə bütün səy və bacarıqlarını əsirgəməyəcək. Çıxış edənlər YAP İmişli rayon təşkilatının X konfransına qədərki fəaliyyətini qənaətbəxş hesab etdiklərini diqqətə çatdırdılar.

Konfransda təşkilatı məsələlərə baxılıb. Səfa Ağayev yenidən YAP İmişli rayon təşkilatının sədri seçilib. Konfransda Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Hadi Rəcəbli çıxış edərək bildirdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası ilk gündən ölkəmizin müstəqilliyinin qorunması, dövlətçiliyin möhkəmləndirilməsi, iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsi, demokratik təsisatların bərqərar olmasında siyasi fəal olmağa öhdəsinə götürmüşdür. YAP Azərbaycan siyasi palitrasında milli-siyasi iradəni təmsil edən avanqard siyasi qüvvə olaraq xalqımızın ali mənafeyini özünün fəaliyyəti boyu dolğun ifadə etməkdədir.

Konfransda "SƏS" qəzetinin baş redaktoru, fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru Bəhrüz Quliyev çıxış edərək, ölkəmizin son dərəcə çətin sınaqlar qarşısında qaldığı bir vaxtda yaranan Yeni Azərbaycan Partiyasının xalqın, dövlətin maraqlarının təmin olunması yönündə fəaliyyətindən bəhs edib: "Yarandığı ilk gündən Yeni Azərbaycan Partiyası ölkəmizin siyasi səhnəsində uğurla fəaliyyət göstərir və bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında öz prinsiplərinə sadiqliyini nümayiş etdirir. Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycan xalqının bir parçasıdır. Partiya sıralarında gənclərin və qadınların sayında artımın olması təqdirəlayiq haldır. Onların fəaliyyəti layiqincə qiymətləndirilir. Bütün Azərbaycan xalqının xoşbəxt gələcəyi üçün bizim partiyamız əlindən gələni əsirgəmir və bundan sonra da bu fəaliyyət davam edəcək". Sonda İmişli rayon icra hakimiyyətinin başçısı Vilyam Hacıyev Yeni Azərbaycan Partiyasının fəaliyyətindən, rayon təşkilatının gördüyü işlərdən danışıb və partiya sıralarına yeni qoşulan gənclərə YAP-ın üzvlük vəsiqələrini təqdim edib.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Böyük və şərəfli yol keçmiş Yeni Azərbaycan Partiyası cəmiyyətdə özünəməxsus aparıcı yer tutub

YAP Nizami rayon təşkilatının IX konfransı keçirilib

Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatının IX konfransı keçirilib. Konfrans iştirakçıları öncə Heydər Əliyev adına Neft Emalı Zavodunda Ulu Öndər Heydər Əliyevin abidəsini ziyarət edib, önünə gül dəstələri düzüb, xatirəsini ehtiramla yad ediblər. Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlanan konfransda YAP-ın yaradıcısı Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canından keçmiş şəhidərin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi.

Sonra təşkilatın VIII konfransından ötən müddət ərzində görülmüş işlərə dair hesabatın videoçarxı nümayiş etdirilib. Hesabatda bildirildi ki, bu gün Yeni Azərbaycan Partiyası Azərbaycanın siyasi təşkilatları içərisində istər kəmiyyətcə, istərsə də keyfiyyətcə bərabəri olmayan bir partiyadır. Sınaqlardan çıxmış, böyük və şərəfli yol keçmiş Yeni Azərbaycan Partiyası cəmiyyətdə özünəməxsus aparıcı yer tutub.

Qeyd edilib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası Nizami rayon təşkilatı 1993-cü il 11 sentyabr tarixində Heydər Əliyev adına Bakı Neft Emalı Zavodunun akt zalında 76 nəfərin iştirakı ilə yaranıb: "Bu gün isə rayon təşkilatının sıraları kəmiyyət və keyfiyyət baxımından sürətlə genişlənilir. Hazırda 142 ərazi ilk partiya təşkilatında 13 minə yaxın insan birləşib. Üzvlərimizin sayı 2012-ci ilin əvvəlində 8848 nəfər idisə, bu rəqəm bu gün 12861-dir. VIII konfransdan ötən müddət ərzində partiya üzvlərinin sayında 4013 nəfərlik artım olub. Sevindirici haldır ki, üzvlərimizin 50 faizindən artığını gənclər təşkil edir".

Hesabatla bağlı çıxış edən Nizami rayon icra hakimiyyəti başçısının müavini Gülnaz İsrailova, rayon aqsaqqallar şurasının sədri Mayıl Əliyev, YAP Nizami rayon təşkilatının idarə heyətinin üzvü Dünyamalı Pənahov, rayon Rus İcmasının sədri Vitaliy Kovalyov və başqaları, ötən müddət ərzində, rayon təşkilatının gördüyü işləri yüksək qiymətləndirdilər.

Konfransda çıxış edən YAP Siyasi Şurasının üzvü, Dövlət Statistika Komitəsinin sədri Tahir Budaqov bildirdi ki, YAP Azərbaycanın son dərəcə ağır zamanında, ölkədəki hərəmərcliyin baş alıb getdiyi bir dövrdə yaranıb. Həmin illərdə Azərbaycanda bir sıra siyasi partiyalar fəaliyyət göstərsələr də, onlar arasındakı daxili çəkişmələr imkan vermirdi ki, ölkədə yaranan böhran aradan qaldırılsın. Azərbaycanın müstəqilliyinin itirilməyə doğru getdiyini gören, xalqın taleyinə laqeyd qala bilməyən insanlar ölkəmizin işıqlı gələcəyi naminə, yeni çağırışlara cavab verə biləcək partiya yaratmaq təşəbbüsü ilə çıxış etdilər. Bu məqsədlə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin ətrafında sıx birləşərək, Yeni Azərbaycan Partiyasını yaratmağa nail oldular. Konfransda çıxış edən Nizami rayon icra hakimiyyətinin başçısı Arif Qasımov bildirdi ki, Yeni Azərbaycan Partiyası bütün Azərbaycan xalqının mənafələrinə xidmət etmək və xalqın o ağır dövrdə ölkəmizin qarşısında duran məsələləri həll etmək üçün zamanın tələblərinə uyğun olaraq, zərurətdən yaranmış bir partiyadır: "Qısa bir vaxt ərzində Yeni Azərbaycan Partiyası xalqın böyük əksəriyyətinin etimadını qazandı və güclü təşkilatı struktur yaradaraq, avanqard siyasi qüvvəyə çevrilib. Bu gün Prezident İlham Əliyev YAP-ın fəaliyyət istiqamətlərini daha da genişləndirərək, Ulu Öndərin qarşıya qoyduğu amal uğrunda ətrafına 700 minə qədər insanı toplaya bilib". Çıxışlardan sonra təşkilatı məsələlərə baxılıb. Millət vəkili Sədaqət Vəliyeva yenidən YAP Nizami rayon təşkilatının sədri, Gülnaz İsrailova, Ramin Əhmədov və Toğrul Seyidov sədrin müavinləri seçildilər. Həmçinin 77 nəfərdən ibarət şura, 19 nəfərdən ibarət idarə heyəti və 5 nəfərlik nəzarət-təftiş qrupunun üzvləri müəyyənləşdirilib.

Sonda konfransın qətnaməsi qəbul edildi.

R. RƏSULOV

27 aprel 2017-ci il

HEYDƏR ƏLİYEVİN ALTERNATİVSİZ SİYASƏTİ

PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN FƏALİYYƏTİNDƏ UĞURLA DAVAM ETDİRİLİR

Hər bir xalqın tarixində, hər bir dövlətin qurulmasında, yaşamasında, inkişaf etməsində böyük şəxsiyyətlər mühüm əhəmiyyət kəsb edirlər. Onların dövlət quruculuğunda rolu, insanları ümumi bir məqsəd naminə səfərbər etmələri, xalqı mütəşəkkil qüvvə olaraq formalaşdırması və öz arxalarınca apara bilmək qabiliyyəti və s. siyasi və idarəçilik keyfiyyətləri bu cür şəxsiyyətlərin lider kimi qəbul olunmalarına əsas verir. XX əsrin axırlarında yenidən müstəqillik qazanan Azərbaycan Respublikasının mövcudluğu və bu gün dünyanın sürətlə inkişaf edən dövlətlərindən birinə çevrilməsi xalqın haqlı olaraq Ümummilli Lider hesab etdiyi Heydər Əliyevin tarixi və misilsiz fəaliyyətinin nəticəsidir. Əsl lider məhz sadaladığımız bu xüsusiyyətlərə malik olaraq, bunlardan xalqın və dövlətin maraqları naminə müdrikcəsinə, düşünülmüş şəkildə və siyasi uzaqqörənliklə istifadə edir, öz ölkəsinə hərtərəfli inkişaf etdirir, milli dövlətçilik tarixinə yeni-yeni şərəfli səhifələr yazır.

Ümummilli Liderin hakimiyyətinin birinci dövründə - 1969-cu ildən başlayaraq iqtisadiyyatımız, bütövlükdə respublikamız tənəzzüldən inkişafa doğru istiqamət götürdü. Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etməsinin məhz bu dövründə ölkəmiz geridə qalmış respublikadan çıxarkənən bir diyara çevrildi. Hazırkı dövrdə Azərbaycanın dövlət suverenliyi və iqtisadi müstəqilliyi, onun xarici iqtisadi əlaqələrinin sistemli olaraq genişlənməsi və dünya iqtisadiyyatına daha dərin bir şəkildə inteqrasiya prosesi hələ 1970-1980-ci illərdə Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən təməli qoyulmuş potensiala əsaslanır.

1993-cü ilin iyununda xalqın təkidi ilə Naxçıvandan Bakıya gələn dahi insan və böyük şəxsiyyət Heydər Əliyev dərhal yaranmış böhranlı durumu, kəskin ictimai-siyasi vəziyyəti kökündən dəyişməyə nail oldu. Azərbaycanın dünyanın siyasi xəritəsindən bir dövlət kimi silinməkdən xilas olması Ümummilli Liderin müasir Azərbaycanın memarı kimi cahansümül fəaliyyətinin bariz nəticəsi idi. Mən müstəqil Azərbaycan dövlətinin yaranmasında və möhkəmləndirilməsində Heydər Əliyevin rolunu, xalqımız qarşısında tarixi xidmətlərini, möhtəşəm dövlətçilik və siyasi fəaliyyətini dərinləndirərək tədqiq etmişəm, Ulu Öndərin nadir şəxsiyyət olduğunu elmi cəhətdən sübuta yetirmişəm. Fəxr edirəm ki, Heydər Əliyevin zəngin dövlətçilik və siyasi fəaliyyəti haqqında ilk doktorluq dissertasiyasının müəllifiyəm. Böyük rəhbərimizin Azərbaycan xalqı qarşısında heç vaxt unudulmayacaq xidmətləri onun tanınmış dünya liderləri tərəfindən də obyektiv və düzgün qiymətləndirilməsinə səbəb olmuşdur. Onlardan cəmi ikisini göstərmək istədik:

Amerika Birləşmiş Ştatlarının

keçmiş prezidenti Corc Buş Ulu Öndərimizə böyük qiymət verərək demişdir: "Heydər Əliyev Cənubi Qafqazda uzun müddət ərzində ən əsas şəxsiyyət olmuşdur. Bu günlərdə Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycanın bəhrələndiyi dostluq əlaqələrinin qurulmasında və Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunmasında onun şəxsi səyləri həyatı əhəmiyyət daşıyırdı. Məhz onun rəhbərliyi altında Amerika Birləşmiş Ştatları və Azərbaycan, Əfqanıstan və İraqdakı emaliyyətlər də daxil olmaqla, terrorizmə qarşı mübarizədə tərəfdaş olmuşlar. Dağlıq Qarabağ faciəsinin sülh danışıqları vasitəsilə ədalətli və uzunmüddətli həllinə nail olmaq sahəsində onun nümayiş etdirdiyi qətiyyət regionda sülh və sabitliyin saxlanması üçün mühüm əhəmiyyət kəsb etmişdir. Eyni zamanda, onun mövqeyi və göstərdiyi səylər Azərbaycanın iqtisadi inkişafını möhkəmləndirən böyük həcmli xarici sərmayələrin cəlb olunmasında əsas rol oynamışdır. Bu nailiyyətlər milyonlarla azərbaycanlının həyatını yaxşılaşdırmış və Azərbaycanın iyirmi birinci əsrə müasir dövlət kimi daxil olmasına imkan yaratmışdır".

Türkiyə Cümhuriyyətinin o zamankı prezidenti Əhməd Necdet Sezer isə aşağıdakıları söyləmişdir: "Uzaqqörən və istedadlı idarəçiliyi sayəsində Azərbaycanın hər sahədə inkişaf etməsinə və bugünkü nüfuzlu mövqeyə çatmasına təmin edən Heydər Əliyevi şəxsən tanıdığım görə böyük şərəf və xoşbəxtlik hissləri keçirirəm. Azərbaycanın əmin-amanlığı və çiçəklənməsi üçün göstərdiyi səylərlə yanaşı, Heydər Əliyev bütün Qafqaz bölgəsinin sülhün bərqərar olduğu bir məkana çevrilməsi istiqamətindəki fəaliyyəti ilə də daim xatırlanacaqdır. Heydər Əliyevin dəyərli töhfələri ilə başlayan müştəqil Azərbaycanın layihələr dost və

qardaş dövlətlərimizi bir-birinə daha da yaxınlaşdıraraq, ölkələrimiz arasındakı münasibətlərin sarsılmaz təməllər üzərində qurulduğunu bir daha sübut etmişdir".

Ulu Öndər Heydər Əliyevin çağdaş tariximizə Milli qurtuluş günü kimi daxil olmuş 15 iyun 1993-cü ildə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin sədri seçilməsi ilə respublikada demokratiyanın, qanunçuluğun, hüquqi dövlət quruculuğunun bünövrəsi qoyuldu. Heydər Əliyevin parlamentə sədr seçilməsindən sonra Milli Məclisdə verdiyi bəyanatda müstəqil dövlətçiliyin inkişaf konsepsiy

İradə Hüseynova
YAP Siyasi Şurasının üzvü

yası və yolları sistemli şəkildə açıqlanırdı. Bu istiqamətdə məqsədyönlü tədbirlərin həyata keçirilməsinə başlandı. Böyük öndər Heydər Əliyevin 1993-cü ilin iyun-oktyabr aylarında və sonrakı dövrdə müstəqil Azərbaycan dövlətinin qorunması və möhkəmləndirilməsi uğrunda mübarizəsi strateji məqsəd daşıyırdı. Əbədi rəhbərimiz strateji və demokratik yolun mahiyyətini belə səciyyətləndirirdi: "Azərbaycan Respublikası öz dövlət quruculuğunda, sosial-iqtisadi problemlərin həllində tutduğu strateji yolla gedir. Bizim bu yolumuz Azərbaycanda demokratik, hüquqi, sivilizasiyalı dövlət qurmaqdan, demokratik prinsipləri gündən-günə inkişaf etdirməkdən, dünyanın əldə etdiyi bütün demokratik nailiyyətləri Azərbaycanda yaymaqdan, onlardan bəhrələnməkdən ibarətdir".

Müstəqil Azərbaycanın qurucusu ölkəyə rəhbərlik etməyə başladığından dərhal sonra respublikada ictimai-siyasi sabitlik, sosial ədalət bərqərar oldu. 1994-cü ildə atəşkəsini imzalanması sayəsində Ümummilli Lider Azərbaycan-Ermənistan cəbhəsindəki ağır vəziyyətə son qoydu. Düüşünülmüş və

gələcəyə hesablanmış siyasətin uğurlu nəticələrini görən xalqımızın sabaha ümidləri daha da artdı.

Ulu Öndər Heydər Əliyev iqtisadiyyatı dirçəltmək, onu yenidən inkişaf yoluna çıxarmaq üçün düşünülmüş strategiya işləyib hazırladı. Ulu Öndərin yeritdiyi məqsədyönlü daxili və xarici siyasət sayəsində Azərbaycanın malik olduğu təbii sərvətləri, zəngin karbohidrogen ehtiyatları onun əsl sahibinə - Azərbaycan xalqına verildi. Azərbaycanın əsas sərvətinə - neft amilinə əsaslanan bu strategiyanın həyata keçirilməsində müstəqil respublikanın iqtisadi yüksəlişinin təməlini qoyan "Əsrin müqaviləsi"nin müstəsna rolu olmuşdur. Heydər Əliyevin düşünülmüş müdrik siyasətinin bəhrəsi olan bu müqavilənin və sonralar imzalanmış digər neft müqavilələrinin uğurla reallaşdırılması gənc müstəqil Azərbaycan dövlətini düşüdü ağır iqtisadi vəziyyətdən çıxarmağın yeganə düzgün yolu idi. Lakin Ulu Öndərin yeni iqtisadi strategiyasının prinsiplərindən biri də o idi ki, neftə məqsəd deyil, vasitə kimi baxılırdı. Neft hasil edən, lakin heç də hərtərəfli tərəqqiyə nail ola bilməyən ölkələrin təcrübəsinə yaxından bələd olan Heydər Əliyev Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcəyini tək neftlə bağlamırdı, o, qeyri-neft sektorunun daha sürətli inkişafını iqtisadi siyasətin əsas istiqamətlərindən biri kimi müəyyənləşdirmişdi. Ona görə də ulu öndər respublikanın enerji sistemində xüsusi diqqət və həssaslıq göstərirdi. Sosial-iqtisadi həyatın mühüm sahələrindən olan elektroenergetikada dayanıqlı inkişafı təmin etmək məqsədilə 1970-80-ci illərdə tətbiq edilən tədbirlər həyata keçirilmiş, bir sıra irimiqyaslı layihələr reallaşdırılmışdı. Heydər Əliyev respublikanın elektrik enerjisinə olan tələbatını yerli imkanlar hesabına ödəməyi qarşıya məqsəd qoyaraq, bu istiqamətdə gərgin fəaliyyət göstərmişdir.

Ulu Öndərin hakimiyyətə qayıdışından sonra respublikamızda ictimai-siyasi sabitliyin tam bərqərar olması, vətəndaşların təhlükəsizlik təminatının və qanunçuluğun gücləndirilməsi, sosial-iqtisadi problemlərin həlli istiqamətində ardıcıl addımların atılması insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi sahəsində də əsaslı irəliləyişlərə zəmin yaratmışdır. Akademik Ramiz Mehdiyev qeyd edir ki, "...Siyasi plüralizmə rəvac verilməsi, söz və mətbuat azadlığının təmin edilməsi, siyasi partiyaların və ictimai təşkilatların fəaliyyəti üçün əlverişli şərait yaradılması ölkə-

mizdə demokratik mühitin qəti şəkləndirildiyindən xəbər verir.

İnsan hüquqları və azadlıqlarının qorunması, humanizm, sosial ədalət prinsiplərinin möhkəmlənməsi həmişə Heydər Əliyev hakimiyyətinin mahiyyətini təşkil edən dəyərlər kimi qavranılıbdır. Həyata keçirilmiş genişmiqyaslı hüquq islahatları, məhkəmə orqanları sisteminin təkmilləşdirilməsi həmin prinsiplərin hüquqi bazasını yaratmışdır. Buna görə də, 1993-cü ildən sonrakı dövrü ölkəmizdə insan hüquq və azadlıqlarının inkişafında tarixində dönüş mərhələsi kimi səciyyələndirməliyik".

Azərbaycanda ikinci dəfə siyasi hakimiyyətə gələn Ümummilli Lider Heydər Əliyev ölkədə demokratik, dünyəvi, hüquqi dövlət quruculuğunun əsasını qoydu və apardıqları islahatlarla dövlətçiliyimizi getdikcə daha da inkişaf etdirməyə başladı. Ulu Öndər ölkə prezidentini seçildikdən cəmi bir il sonra - 1994-cü il sentyabrın 29-da BMT Baş Məclisinin 49-cu sessiyasındakı çıxışında insan hüquqları və azadlıqlarının qorunmasının onun üçün prioritet əhəmiyyət kəsb etdiyini nəzərdə tutaraq söyləmişdir: "Respublikamızda artıq çoxpartiyalı sistem mövcuddur, siyasi plüralizm, şəxsiyyət, söz, mətbuat, vicdan azadlıqları, insan hüquqlarının müdafiəsi və qanunun aliliyi prinsipləri möhkəm bərqərar olmuşdur. Dərisinin rəngindən, din və dil mənsubiyyətindən asılı olmayaraq, çoxmillətli Azərbaycanın bütün vətəndaşları bərabər hüquqlardan istifadə edirlər. Qarşımızda duran ən mühüm vəzifə Konstitusiyanın əsas prinsiplərini dərinləndirmək, respublika həyatına tətbiq etmək və onun verdiyi təminatları reallaşdırmaqdan ibarətdir". Növbəti ildə - 1995-ci ildə müasir Azərbaycanın memarı Heydər Əliyevin təşəbbüsü və birbaşa iştirakı ilə Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyaya layihəsi hazırlanmış və Əsas Qanun ümumxalq səsverməsi - referendum yolu ilə qəbul edilmişdir. Məlum olduğu kimi, sənədin təsbit etdiyi maddələrin üçdə bir hissəsi insan hüquq və azadlıqlarının qorunması məsələlərini ehtiva edir. Hesab edirik ki, Konstitusiyamız dünyanın ən demokratik və mükəmməl konstitusiyalarından biridir.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev yuxarıda kiçik bir hissəsini qeyd etdiyimiz çoxşaxəli fəaliyyəti ilə sübuta yetirmişdir ki, güclü iqtisadiyyata, müstəqil xarici siyasətə, demokratik imicə, mədəni-intellektual yüksəlişə malik olmayan xalq güclü dövlət qura bilməz. Bütün bunlar təsdiqləyir ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyev

HEYDƏR ƏLİYEVİN ALTERNATİVSİZ SİYASƏTİ PREZİDENT İLHAM ƏLİYEVİN FƏALİYYƏTİNDƏ UĞURLA DAVAM ETDİRİLİR

bütün mənalı həyatı və şərəfli dövlətçilik fəaliyyəti müddətində yalnız Azərbaycanı düşünmüş, onun müasirləşməsinə, qüdrətlənməsinə, çiçəklənməsinə çalışmışdır. Dahi öndərimiz Azərbaycanı daim inkişaf edən, müasir görmək istədiyindən xalqın gələcək taleyinə biganə qalmamış, müasirləşmə xəttini özündən sonra layiqincə davam etdirəcək müasir düşüncəli, yüksək idarəetmə və təşkilatçılıq qabiliyyətinə malik müasir ruhlu lider yetişdirmişdir. Əgər Ulu Öndər Heydər Əliyevin müasirləşmə siyasəti ötən əsrin 70-ci illərindən etibarən Azərbaycanı keçmiş SSRİ-nin qabaqcıl ölkəsinə çevirmişdisə, eyni zamanda 90-cı illərdə xoas və tərəqqidən inkişafa doğru mükəmməl strategiyani təmin etmişdisə, Onun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü modernləşmə kursu respublikamızın milli inkişaf modelinin formalaşmasını şərtləndirmişdir.

Tariximizin ən yeni mərhələsində 2003-cü ildən sonrakı dövr İlham Əliyev dövrünün parlaq fəaliyyəti və uğurlu illəri kimi yadda qalacaqdır. Prezident İlham Əliyevin ölkəyə rəhbərlik etdiyi bu müddət Azərbaycanın şanlı tarixinə hərtərəfli və sürətli inkişaf dövrü kimi daxil olmuşdur. Məlum olduğu kimi, ictimai-siyasi sabitliyin qorunmasının, mövcud iqtisadi inkişafın, hərtərəfli tərəqqinin fundamentini Ümummilli Lider Heydər Əliyevin inkişaf strategiyası, onun müəyyənləşdirdiyi daxili və xarici siyasət xətti təşkil edir. Hazırlanan dövlət proqramları, onların dəqiq icra mexanizmi bütün xalq tərəfindən dəstəkləndiyindən ölkəmizin sürətli inkişafı üçün əlverişli şərait yaranmışdır.

Ümummilli Liderimizin alternativ olmayan düşünülmüş daxili və xarici siyasəti bu gün onun siyasi varisi, Heydər Əliyev siyasi məktəbinin layiqli yetirməsi və davamçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Prezidentimiz dəfələrlə bəyan etmişdir ki, Azərbaycanı qüdrətli dövlətə çevirmək üçün ölkədə yalnız Heydər Əliyevin siyasəti davam etdirilməlidir. Hörmətli Prezidentimiz demişdir: "Bizim qarşımızda nadir imkanlar var. Sabah, ondan sonrakı illərdə Azərbaycan necə olacaq - bu, bizdən asılıdır. Elə etməliyik ki, güclü dövlət yaradaq, müstəqilliyimizi daha da möhkəmləndirək. Azərbaycanın potensialını tam şəkildə insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşmasına yönəldək və beləliklə, ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyəti yaradaq. Azad cəmiyyət, hüquqi dövlət, qanunun aliliyi, güclü iqtisadiyyat, güclü or-

du, çevik xarici siyasət və Azərbaycanın maraqlarının tam şəkildə qorunması və möhkəmlənməsi - bu, bizim qarşımızda duran əsas global istiqamətlərdir".

Bütün bu nailiyyətlərin əldə olunmasında, bəşəriyyət üçün müstəsna əhəmiyyət kəsb edən bu cür təşəbbüslərin irəli sürülməsi və uğurla reallaşmasında, heç şübhəsiz ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə yanaşı, Mehriban xanım Əliyevanın da müstəsna xidmətləri vardır. Heydər Əliyev tərəfindən müəyyənləşdirilmiş zəngin ənənələrə, ulu öndərin zəngin irsinə sadıqlıq nümunəsi kimi Heydər Əliyev Fondu da bütün bu istiqamətlərin inkişafına öz tarixi töhfələrini verməkdədir. Azərbaycanın birinci vitse-prezidenti, ölkəmizin birinci xanımı, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı Mehriban xanım Əliyevanın rəhbəri olduğu bu Fond ölkəmizdə tolerantlıq ənənələrinin qorunması işinə xüsusi diqqət yetirir. Fondun "Tolerantlığın ünvanı - Azərbaycan" layihəsi bu sahədə görülən işlərdən biridir. Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri, Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan mədəniyyətinin böyük hamisi Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi və bilavasitə təşkilatçılığı ilə ölkəmizdə reallaşdırılan nüfuzlu beynəlxalq mədəniyyət tədbirləri respublikamızı dünyanın mədəni həyatının mərkəzinə çevirib.

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin alternativ olmayan daxili və xarici siyasətinin, strateji və siyasi xəttinin görkəmli şəxsiyyət, dövlətimizin başçısı Cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi nəticəsində bu gün Azərbaycan dinamik inkişaf edən ölkəyə çevrilmiş, beynəlxalq aləmdə etibarlı tərəfdaş imici qazanmışdır. Ölkəmizdə təhlükəsizlik tədbirləri təmin edilir, Azərbaycan xalqı sülh, əmin-amanlıq şəraitində yaşayır. Ölkəmizdə sabitliyin mənbəyinin xalqımızın iradəsi, xalqımızın seçimi olduğunu, bu gün ölkəmizin dünya miqyasında sabitliyi ilə seçilən ölkələrdən biri olduğunu qeyd edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sözlərinə görə, Azərbaycan öz yoluna sadıqdır, müstəqillik, inkişaf yolu ilə gedir və biz çalışmışıq və çalışacağıq bundan sonra da ölkəmizi, xalqımızı mümkün olan risklərdən qo-

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın seçdiyi yolun yeganə düzgün yol olduğunu vurğulayaraq demişdir: "Bugünkü Azərbaycan uğurla inkişaf edir. Bugünkü Azərbaycan, müstəqil Azərbaycan əsəridir. Bu, sadəcə olaraq sözlər deyildir. Bu, realıqdır, bu, həqiqətdir. 1993-2003-cü illərdə siyasi sistemin möhkəmlənməsi, dövlətçilik ənənələrinin yaradılması, azərbaycançılıq məfkürəsinin bərqərar olunması nəticəsində bu gün Azərbaycan uğurla inkişaf edən ölkəyə çevrilmişdir. O illərdə həm siyasi islahatlar, dünya birliyinə inteqrasiya siyasətimiz, həm daxilə aparılan iqtisadi və sosial islahatlar uğurlu inkişaf üçün möhkəm zəmin yaratmışdır. Bu gün müasir Azərbaycan bu möhkəm təməl üzərində uğurla inkişaf edir. Azərbaycan bu gün Heydər Əliyev yolu ilə gedir. Heydər Əliyev siyasəti Azərbaycanda yaşayır və özünü bütün istiqamətlərdə göstərir". Fəxr edirik ki, Ümummilli Liderimiz, müasir Azərbaycanın memarı, əbədi rəhbərimiz Heydər Əliyevin misilsiz, alternativ olmayan daxili və xarici siyasətini və ideyalarını möhtərəm Cənab Prezident İlham Əliyev 2003-cü ildən etibarən uğurla davam etdirir. Məhz bu uğurlu fəaliyyət ölkənin beynəlxalq aləmdəki nüfuzunu möhkəmləndirir, Azərbaycanın etibarlı tərəfdaş olduğunu sübut edir, ölkə vətəndaşlarının dövlət

Azərbaycanın dövlət quruculuğu məhz 1993-cü ildən başlanmışdır. Heydər Əliyev Azərbaycana siyasi rəhbərliyə qayıtdıqdan sonra başlanmışdır və on il ərzində Azərbaycan yenə də postsovet məkanında ən geridə qalmış, ən problemlili ölkədən ən qabaqcıl ölkəyə çevrilmişdir. Bu tam həqiqətdir və bu gün Heydər Əliyev siyasəti davam edir.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

ruyaq, öz müstəqil yolumuzu təmin edək. Artıq tarix və ətrafda baş verən hadisələr göstərir ki, bizim seçdiyimiz yol yeganə düzgün yoldur. Bu, müstəqillik yoludur, sabitlik, inkişaf yoludur. Azərbaycan xalqı sabit və dayanıqlı inkişafı təmin edən bu yolu bəyənir və əməli şəkildə dəstəkləyir.

Son illər Azərbaycan neft gəlirlərinin bir neçə dəfə aşağı düşməsinə baxmayaraq, iqtisadi sabitliyin qorunub-saxlanmasına nail ol-

muş, böhranlı vəziyyətdən çıxıb, bilməmiş, iqtisadi islahatların daha da dərinləşməsi və qeyri-neft sektorunun inkişafı istiqamətində əhəmiyyətli addımlar atılmışdır. Belə ki, qeyri-neft sənaye istehsalı ötən il 5 faiz artmış, kənd təsərrüfatı sahəsində aparılan islahatlar nəticəsində 2,6 faiz yüksəlişə nail olunmuşdur. Dövlət başçımızın da söylədiyi kimi, 2017-ci ildə görülməli işlər bu dinamikanı daha da gücləndirəcək.

başçısının ətrafında getdikcə daha sıx birləşməsinə səbəb olur. Qətiyyətlə demək olar ki, məhz bu düşünülmüş siyasət respublikada dayanıqlı inkişafı, Azərbaycan xalqının rifah halının yüksəlməsini, ictimai-siyasi sabitliyi, vətəndaş həmrəyliyi, əzmlə aparılan dövlət quruculuğunu hərtərəfli təmin edir.

Azərbaycan əməyin mühafizəsi sahəsində fəal dövlət siyasətinə malik olan ölkələrdən biridir

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin rəisi Fuad Əlizadənin yap.org.az-a müsahibəsi

-Fuad müəllim, 28 Aprel Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü hər il ölkəmizdə də qeyd edilir. Bu günün qeyd olunmasının məqsədi nədən ibarətdir? Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi günü ilə əlaqədar hansı tədbirlər həyata keçirilir?

-28 Aprel Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü Beynəlxalq Əmək Təşkilatının (BƏT) təşəbbüsü ilə 2003-cü ildən etibarən qeyd edilir. BƏT-in məlumatına görə, dünyada hər il istehsalatla əlaqəli bədbəxt hadisələr və peşə xəstəlikləri nəticəsində təxminən 2,34 milyon nəfər həlak olur və 160 milyondan çox insan peşə xəstəliyindən əziyyət çəkir. Eyni zamanda, istehsalat qəzaları dünya üzrə ümumi daxili məhsulun 4%-nin və ya 2,8 trln. ABŞ dollarının itirilməsinə səbəb olur. Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü'nün təsis olunması da işçi insanların sağlam və təhlükəsiz əmək şəraiti ilə təmin olunmasına, əməyin təhlükəsizliyi və sağlamlaşdırılması məsələlərinə dünya ictimaiyyətinin diqqətini artırmaq məqsədinə xidmət edir. Məlumat üçün bildirim ki, bu vacib tədbiri gənc, müstəqil dövlətimiz olan Azərbaycan Respublikası ilk dəfə 1999-cu ildə Türkiyə Respublikasının Əmək və Sosial Müdafiə Nazirliyinin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirmiş və sonrakı illərdə də davam etdirilmişdir.

Qeyd edim ki, BƏT tərəfindən 2017-ci il üçün 28 Aprel - Ümumdünya Əməyin Mühafizəsi Günü ilə bağlı "Əməyin mühafizəsinə dair məlumatların toplanmasının və istifadəsinin optimallaşdırılması. Profilaktika mədəniyyətinin möhkəmləndirilməsi" mövzusu müəyyən edilib. İş yerlərində peşə risklərinin qiymətləndirilməsində, istehsalatda baş verən bədbəxt hadisələrin və qəza hallarının qarşısının alınmasında əməyin mühafizəsinə dair məlumatların toplanması əsas şərtlərdən biri olduğu üçün bu il üçün qəbul edilmiş həmin mövzu mühüm aktualıq kəsb edir. Bu mövzu ilə bağlı bu ilin aprel ayında Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi, həmçinin nazirlik yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti tərəfindən sosial partnyorlarımız olan Azərbaycan Həmkarlar İttifaqı Konfederasiyası, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının nümayəndələri ilə birgə işəgötürənlər və onların əməyinin mühafizəsi sahəsinə məsul vəzifələrinə dair seminarlar təşkil olunur, bir sıra digər tədbirlər keçirilir.

-Ölkəmizdə əməyin mühafizəsi sahəsində aparılan dövlət siyasətini, qanunvericilik bazasını necə xarakterizə edərdiniz?

-Əməyin mühafizəsi sahəsində Azərbaycan fəal dövlət siyasətinə malik olan ölkələrdən biridir. Müstəqillik qazandığımız 1991-ci il oktyabr ayının 18-dən indiyədək ölkəmizdə çoxlu qanunvericilik, hüquqi-normativ sənədlər hazırlanıb qüvvəyə minmişdir. Bunların sırasında əmək və əməyin mühafizəsi məsələlərinə dair qəbul edilmiş sənədlər heç də az deyildir. Əminliklə qeyd etmək olar ki, bu gün respublikamız əmək qanunvericiliyi, əməyin mühafizəsi, iş yerlərində sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması ilə bağlı dolğun qanunvericilik bazasına malikdir.

İlk növbədə qeyd etməliyik ki, Azərbaycan xalqının ümummili lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə hazırlanmış, 12 noyabr 1995-ci il tarixdə ümumxalq referendumu əsasında qəbul edilmiş Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 35-ci (Əmək hüququ) maddəsində "Hər kəsin təhlükəsiz və sağlam işləmək hüququ vardır" deyə qeyd edilmişdir. Növbəti addım kimi isə, Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin imzaladığı 01 fevral 1999-cu il tarixli 618-İQ nömrəli Qanun əsasında və MDB məkanında ilk dəfə olaraq Azərbaycanda yeni sosial-iqtisadi münasibətlər dövrünə uyğun Əmək Məcəlləsi təsdiq edilmiş və 1999-cu il 01 iyul tarixindən qüvvəyə minmişdir. Əmək Məcəlləsində bütün əmək məsələlərinin həlli ilə bərabər əməyin mühafizəsi normaları, qaydaları və prinsiplərinə də geniş yer ayrılmışdır. Məcəllənin 207-239-cu maddələri məhz bu məsələləri əhatə edir. Məcəllə əsasında sonralar əməyin mühafizəsi, o cümlədən texniki təhlükəsizlik, əməyin gigiyenası, sanitariya, müalicə-profilaktika məsələlərinə dair çoxlu qanunvericilik və normativ sənədlər qəbul edilmişdir.

Eyni zamanda Azərbaycan xalqının ümummili lideri Heydər Əliyevin 27 yanvar 1997-ci il tarixli 544 sayılı Fərmanına əsasən, respublikada əmək qanunvericiliyinə dövlət nəzarətini həyata keçirən dövlət qurumu-Dövlət Əmək Müfəttişliyinin yaradılması əmək qanunvericiliyi sistemində daxil olan normativ hüquqi aktların tələblərinə, o cümlədən əməyin mühafizəsi tələblərinə əməl olunması məsələsinin dövlətin diqqət mərkəzində olduğunu göstərmişdir. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin işçi vətəndaşların hüquqlarının müdafiəsinə xüsusi diqqət və qayğısının nəticəsi kimi, 16 fevral 2011-ci il tarixli Fərmanla Dövlət Əmək Müfəttişliyinin bazasında Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidməti yaradılıb, beləliklə də əmək qanunvericiliyinə əməl olunması dövlət nəzarətini həyata keçirən orqanın statusu artırılıb. Təbii ki, bu, əmək hüquqlarının təminatının ölkədə aparılan sosial siyasətin əsas komponentlərindən olduğunu təsdiq edir.

-Ümumilikdə əməyin mühafizəsi hansı tədbirlər sistemini özündə ehtiva edir?

-Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin 3-cü maddəsinin 10-cu bəndində əməyin mühafizəsi anlayışı belə verilmişdir: "Əməyin mühafizəsi - işçilərin təhlükəsiz və sağlam şəraitdə işləmək hüququnu təmin etmək məqsədilə bu Məcəllədə və digər normativ hüquqi aktlarda, habelə kollektiv müqavilələrdə, sazişlərdə, əmək müqavilələrində nəzərdə tutulan texniki təhlükəsizlik, sanitariya, gigiyena, müalicə-profilaktika tədbirləri, normaları və standartları sistemidir". Başqa sözlə, əməyin mühafizəsi istehsalatda işçilərə sağlam və normal əmək şəraitinin yaradılmasına, əməyin mühafizəsinin və o cümlədən texniki təhlükəsizliyin təmin edilməsinə, istehsalatda baş verən bədbəxt hadisələrin və qəza hallarının, əmək xəsarətlərinin və peşə xəstəliklərinin qarşısının alınmasına, işçilərin vaxtılı-vaxtında əməyin mühafizəsi üzrə təlimatlandırılmasına və biliklərinin yoxlanılmasına yönəldilmiş sosial-iqtisadi və hüquqi tədbirlərin məcmusudur. Bu, iş yerlərində əməyin mühafizəsinin mövcud norma və qaydalara, dövlət standartlarına uyğun təşkil, əmək prosesində iştirak edən işçilərə normal əmək şəraiti yaratmaq deməkdir.

-Müəssisədə işçilər üçün sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin təmin olunmasına cavabdehlik kimin üzərinə düşür?

-Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaq bütün müəssisələrdə iş yerlərinin əməyin mühafizəsi normaları və qaydalarının tələblərinə uyğun olmasına, işçilər üçün sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin təmin olunmasına cavabdehlik işəgötürənin üzərinə qoyulur. İşəgötürən tərəfindən sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması öhdəlikləri Əmək Məcəlləsinin 215,225-ci maddələrində, eləcə də müəssisələr haqqında əsasnamələrdə (nizamnamə), kollektiv müqavilələrdə təsbit olunur. Əmək Məcəlləsində əməyin mühafizəsinin dövlət tərəfindən tənzimlənməsi (maddə 212), icra hakimiyyət orqanlarının (maddə 213), bələdiyyələrin səlahiyyətləri (maddə 214), mülkiyyətçinin və işəgötürənlərin vəzifələri (maddə 215) müəyyən edilmişdir.

Bununla yanaşı, qanunvericilik müəssisədə əməyin mühafizəsinin təmin olunması ilə bağlı işçilərin də vəzifələrini müəyyən etmişdir. Əmək Məcəlləsinin 216-cı maddəsində əməyin mühafizəsi üzrə işçilərin vəzifələri ifadə olunub. Buraya əməyin mühafizəsi üzrə müvafiq normativ aktlarda nəzərdə tutulmuş əməyin təhlükəsizliyi, gigiyenası və yanğına qarşı mühafizə tələblərini öyrənmək, mənimsəmək və onlara əməl etmək, əmək funksiyasını özünü və başqa işçiləri təhlükəyə məruz qoymayacağı təqdirdə icra etmək, şəxsi buraxılışı olmadan qurğularda, dəzgahlarda, partlayış və həyat üçün təhlükəli digər mənbələrdə iş görməmək, digər vəzifələr daxildir. Əmək Məcəlləsinə əsasən əməyin mühafizəsi üzrə normativ-hüquqi aktların tələbləri, əməyin mühafizəsi normaları, standartları, qaydaları əmək münasibətlərinin tərəfləri və digər fiziki və hüquqi şəxslər üçün məcburidir. Ona görə də müəssisə rəhbərləri əməyin mühafizəsinin idarə olunması məsələsinə ciddi əhəmiyyət verməlidirlər. Belə ki, müəssisədə əməyin mühafizəsinin yüksək səviyyədə təşkil olunması işçilər üçün sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması ilə yanaşı keyfiyyətli məhsul istehsalına da təminat verir. Qabaqcıl dünya təcrübəsində də əməyin mühafizəsi müəssisədə yalnız işçinin təhlükəsizliyi üçün deyil, iqtisadi artım üçün də vacib amil kimi qəbul olunur.

- Əməyin mühafizəsinin idarəetmə funksiyaları əsasən

nələrdən ibarətdir?

-İşçilər üçün sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması işçinin işlədiyi sexdən, müəssisədən başlamış onun tabe olduğu baş idarələrə, şirkətlərə, nazirliklərə qədər bütün səviyyələrdə əməyin mühafizəsinin idarə olunması metodlarının tkmilləşdirilməsi ilə sıx əlaqədardır. İdarə olunma müəyyən nəticələrə nail olmaq məqsədilə həyata keçirilir.

Əməyin mühafizəsinin idarə olunmasında əsas məqsəd əmək prosesində iştirak edən insanların sağlamlığının, təhlükəsizliyinin, əmək və iş qabiliyyətinin qorunmasının təmin edilməsindən ibarətdir. Eyni zamanda əməyin mühafizəsinin idarə olunması müəssisənin istehsal fəaliyyətinin əsas istiqamətlərindən biridir. Müəssisədə əməyin mühafizəsinin idarə olunmasına ümumi rəhbərliyi, həmin müəssisənin rəhbərləri həyata keçirir. Müəssisənin sexlərində, sahələrində, bölmələrində, obyektlerinde sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin təmin edilməsinə bu sahələrin rəhbərləri cavabdehdirlər.

Müəssisələrdə əməyin mühafizəsinin idarəetmə funksiyaları əsasən bunlardan ibarət olmalıdır:

- dövlət hakimiyyəti orqanlarının, mülkiyyətçilərin, işəgötürənlərin və işçilərin əmək şəraitinin və əməyin mühafizəsinin yaxşılaşdırılmasına, istehsalat qəzalarının, xəsarətlərinin, zədələrinin və peşə xəstəliklərinin qarşısının alınmasına yönəldilmiş fəaliyyət birliyi;

- işçinin həyatının və sağlamlığının müəssisənin istehsal fəaliyyətinin nəticələrindən üstün tutulması;

- əməyin mühafizəsi işinin planlaşdırılması;

- əməyin mühafizəsi sahəsində işlərin təşkil və idarə olunması;

- əməyin mühafizəsi vəziyyətinin araşdırılması və uçotunun aparılması;

- əməyin mühafizəsinin vəziyyətinə və onun idarəetmə sistemində nəzarət;

- əməyin mühafizəsinin tkmilləşdirilməsi üzrə işçilərin mədəni maraqlandırılmasıdır.

- Bu sırr deyil ki, bir sıra müəssisələrdə hələ də əməyin mühafizəsi xidmətinin yaradılmasına, hətta işçilərin əməyin mühafizəsi ilə bağlı mütəmadi təlimatlandırılmasına biganə münasibət mövcuddur?

Azərbaycan əməyin mühafizəsi sahəsində fəal dövlət siyasətinə malik olan ölkələrdən biridir

Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin rəisi Fuad Əlizadənin yap.org.az-a müsahibəsi

Əvvəli Səh. 10

- Əməyin mühafizəsi işinin təşkili idarəetmənin əsas təminatçısı sayılır. İşgötürənlər Əmək Məcəlləsinin 223-cü maddəsinin tələbləri əsasında rəhbərlik etdiyi müəssisədə əməyin mühafizəsi xidməti yaratmağa borcludurlar. Xidmət heyətinin sayı barədə xüsusi normativ sənəd olmamasına baxmayaraq, işgötürən istehsalat sahələrinin hamısını əhatə etməyə çata bilən sayda xidmət təşkil etməlidir.

Əslində müəssisənin bütün mühəndis heyəti və vəzifəli şəxsləri əməyin mühafizəsinin idarə olunmasında iştirak etməlidirlər. Bunun üçün müəssisədə əməyin mühafizəsinin təşkil edilməsi Qaydaları işlənilib təsdiq edilməlidir. Qaydalarda vəzifəli şəxslər arasında iş bölgüsü, əlaqələrin qurulması, tabeçilik və kimin nəyə cavabdeh olduğu göstərilir. Eyni zamanda müəssisədə işçilərin əmək funksiyaları (Əmək Məcəlləsinin 57-ci maddəsinə müvafiq olaraq) tərtib və təsdiq edilərək əməyin mühafizəsi üzrə ona həvalə edilən məsələlərdə ora öz əksini tapmalıdır.

Əməyin mühafizəsinin təşkili və idarə olunması məsələlərində işçilərə təlimatların keçirilməsi mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Dövlət Əmək Müfəttişliyi Xidmətinin araşdırmaları nəticəsində müəyyən olunmuşdur ki, bir sıra müəssisələrdə işçilərə keçirilən giriş, ilkin, təkrar, vaxtaşırı və s. təlimatlar mükəmməl tərtib edilmir və vaxtılı-vaxtıda keçirilmir. Hər bir peşə adamı üçün əməyin mühafizəsi üzrə təlimat hazırlanarkən o peşə üzrə tərtib və təsdiq olunmuş əmək funksiyasından istifadə olunmur. Halbuki, peşələr üzrə əməyin mühafizəsi təlimatları əmək funksiyasına müvafiq tərtib edilməlidir. Peşə sahiblərinə təlimatların çatdırılması və onların bu təlimatlarla tanış edilməsi heçdə həmişə təşkil edilmir. Nəticədə bədbəxt hadisələr baş verən zaman xəsarət alanın təlimatla tanış olmadığı və yaxud onun barəsində səthi məlumatı olduğu təhqiqat zamanı aşkar olunur.

-Fuad müəllim, bir sıra hallarda müəssisələrdə işçilərin fərdi mühafizə vasitələri ilə təminatı, yaxud işçilərin onlardan istifadə məsələsi də arxa plana keçir...'

-Əlbəttə, işçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələrindən istifadəsi məsələsində də bir sıra çatışmamazlıqlar mövcuddur. Xüsusilə tikinti və tikinti materialları istehsalat sahələrində işləyənlərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələrindən lazımi qaydada istifadə etmədikləri əmək müfəttişləri tərəfindən dəfələrlə müşahidə edilib. Bir də görürsən ki, hər-hansı hündümrətbəli binanın yuxarı mərtəbələrində armatur karkası quraşdırılan işçinin başında dəbilqə, belində mühafizə kəməri, əlində əlcəyi yoxdur. Eləcə də tikinti materialları istehsalı ilə məşğul olan çoxsaylı daş karxanalarında əmək müqavilələri bağlamadan işə cəlb edilmiş vətəndaşın əynində heç bir fərdi mühafizə vasitəsinin olmadığına şahidi olursan. Əməyin mühafizəsi və o cümlədən texniki təhlükəsizlik qaydalarının pozulmasına dair çoxsaylı misallar çəkmək olar. Hansı ki, bu səbəblər üzündən istehsalatda bədbəxt hadisələrin baş verməsi halları artır.

Lakin Dövlət Statistika Komitəsinin hər ilin yekununa görə dərc etdiyi "Azərbaycan Statistik göstəriciləri" toplusunda qeyd olunduğu kimi, əməyin mühafizəsi tədbirlərinə ayrılan vəsaitin miqdarı ilbəl artır. Məsələn üçün bu məqsədlə ayrılan pul vəsaitinin miqdarı 2005-ci ildə 24265,2 min manat olmuşdursa, 2015-ci ildə bu vəsaitin miqdarı iki dəfədən çox artaraq 67873,5 min manat olmuşdur. Əslində ayrılan bu vəsaitlə əməyin mühafizəsi tədbirlərini daha da yaxşı təşkil etmək olar. Ancaq ayrılmış bu vəsaitin təyinatı üz-

rə xərclənməsi barədə məlumat dərc edilməməsi səbəbindən müvafiq təhlil aparmaq imkan xaricindədir. Bununla bərabər Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatına əsasən hazırda respublika iqtisadiyyatının müxtəlif sahələrində əlverişsiz əmək şəraitində işləyənlərin sayı artmışdır. Belə ki, sənaye sahələrində sanitar-gigiyenik normalarına cavab verməyən şəraitdə işləyənlər 2005-ci ildə 20470 nəfər olmuşdursa, 2015-ci ildə bu artaraq 21371 nəfər olmuşdur. Tikinti sahəsində isə 2005-ci ildə 2125 nəfər, 2015-ci ildə 3610 nəfər həmin şəraitdə işləmişdir.

-Fuad müəllim, hazırda əməyin mühafizəsi ilə bağlı işgötürənlər tərəfindən əsasən hansı tədbirlərin həyata keçirilməsini vacib hesab edirsiniz?

-Diqqətinizə çatdırım ki, iqtisadiyyatın mühüm sahələrindən olan tikinti sahəsində baş verməmiş qəza və texniki təhlükəsizliyin pozulması halları ilə əlaqədar olaraq möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasında tikinti sahəsində dövlət nəzarətinin gücləndirilməsi haqqında" 30 avqust 2007-ci il tarixli 624 nömrəli Fərman imzalamışdır. Bu Fərmanın 2-ci bəndində Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin aidiyyəti dövlət orqanları ilə birlikdə tikinti sahəsində işçilərin əmək şəraitinin və iş yerlərinin əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi qaydalarına uyğun olmasına, işçilərin fərdi mühafizə vasitələri və xüsusi geyim ilə işgötürənlər tərəfindən təmin edilməsinə və əmək müqaviləsi əsasında tənzimlənməsinə nəzarəti gücləndirməsi tapşırılmışdır.

Bu göstərilənləri nəzərə alaraq işgötürənlər tərəfindən aşağıda qeyd edilən tədbirlərin həyata keçirilməsini vacib hesab edirik:

- Müəssisədə əməyin mühafizəsi xidmətinin yaradılması;
- Bütün peşələr, vəzifələr üzrə texniki təhlükəsizlik qaydaları barədə təlimatların işlənilib hazırlanması və işçilərin tanış edilməsi;
- İşçilərin əməyin mühafizəsi və o cümlədən texniki təhlükəsizlik qaydaları üzrə təlimatlandırılması, onların biliklərinin mütəmadi olaraq yoxlanılması, təlimatların qeydiyyata alınması;
- Əməyin mühafizəsi məsələlərinə cavabdeh olan məsul vəzifəli şəxslərin, mütəxəssislərin (ƏM m. 219) Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin əməyin mühafizəsinə dair təşkil etdiyi kurslardan keçməsi;
- Əməyin mühafizəsi tədbirlərinin həyata keçirilməsinə sərf etmək üçün lazımi maliyyə vəsaitinin və materialın ayrılması və təyinatı üzrə sərf edilməsi (ƏM m. 220);
- İşçilərin xüsusi geyim və digər fərdi mühafizə vasitələri ilə təmin olunması, həmçinin fərdi mühafizə vasitələrindən istifadə olunmasına nəzarətin həyata keçirilməsi;
- İş yerlərinin sağlam sanitariya-gigiyena şəraitinin qüvvədə olan normativlərə uyğunlaşdırılması, normal əmək və istirahət rejiminə riayət olunmasının təmin edilməsi, işçilərin geyinib-soyunma, yuyunma və digər təyinatlı məişət otaqları ilə təmin olunması;
- İş yerlərinin əmək şəraitinə görə attestasiyasının aparılması;
- İşçilərin ilkin tibbi müayinədən, sonralar isə vaxtaşırı icbari tibbi müayinədən keçirilməsi;
- İş yerlərinin ilkin tibbi yardım çantaları ilə təchiz olunması və bədbəxt hadisələr zamanı zərərçəkənlərə ilkin tibbi yardım göstərilməsi barədə işçilərə xüsusi təlimatların keçirilməsi.

Əlbəttə, bu tədbirlərin həyata keçirilməsi iş yerlərində əmək şəraitinin əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi qaydalarına uyğun olmasına imkan verəcəkdir.

Elman Nəsirov: Türkiyə ilə bağlı qərar sübut etdi ki, AŞPA islamofob qüvvələrin təzyiq alətinə çevrilib

Avropa Şurası Parlament Assambleyasında (AŞPA) Türkiyə ilə bağlı qərar məqsədyönlü və planlı şəkildə qəbul edilib. Məqsəd Türkiyəyə qarşı belə təzyiqləri həyata keçirməklə əslində özlərinin islamofob mahiyyətlərini ortaya qoymaq, müsəlman ölkələri ilə münasibətdə sektiv yanaşma nümayiş etdirərək bu ölkələrə dərs verməkdir. Bu fikirləri AZƏRTAC-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı, professor Elman Nəsirov deyib.

Elman Nəsirov qeyd edib ki, Türkiyə Avropa Şurasını yaradan dövlətlərdən biridir. 1949-cu ilin mayında bu təşkilatın qurucularından biri məhz Türkiyə olub. Bu qurumun əsas fəaliyyəti Avropada insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi ilə bağlı bir missiyanı daşımaqdan ibarətdir. Həmin missiyanı müəyyən edən dövlətlərdən biri də Türkiyə olub, amma indi görün nə qədər gülüncüdür ki, Türkiyəyə demokratiya dərsi vermək istəyirlər.

Türkiyə ilə bağlı monitorinqin bərpasına dair qərar onu göstərir ki, Avropa Şurası Parlament Assambleyasının fəaliyyətində çox ciddi boşluqlar yaranıb. Əslində AŞPA-nın anti-Türkiyə qərarı təkə Türkiyənin hədəfə alınması demək deyil. Bu, eyni zamanda, Avropa Şurasının öz imicinin, nüfuzunun hədəfə alınması deməkdir. Bu, qurum daxilində islamofob, ksenofob qüvvələrin sağlam düşüncə qüvvələrini üstələməsinin göstəricisidir. Yəni, bununla da AŞPA öz gələcəyini sual altına qoymuş oldu. Bu təşkilatın fəaliyyətində qanunların aliliyi prinsipi əsas prinsiplərdən biridir, amma təəssüf ki, o, öz fəaliyyəti ilə qanunların aliliyinə nə qədər biganə qaldığını və bir çox hallarda onu pozduğunu özü nümayiş etdirdi.

AŞPA tərkibində belə monitorinq prosedurlarının əsası 1993-cü ildə qoyulub. 1997-ci ildə isə belə monitorinqlərin aparılması ilə bağlı komissiya yaradılıb və monitorinq komitəsi adı altında sonradan fəaliyyət göstərməyə başlayıb. Türkiyəyə münasibətdə də 2004-cü ilə qədər bu monitorinq prosesləri həyata keçirilib. 13 il bundan öncə, yeni, 2004-cü ildən başlayaraq artıq Türkiyə postmonitorinq dövrünə keçib. İndiki halda yenidən Türkiyəyə qarşı bu ölkədə guya insan hüquqlarının pozulması, jurnalistlərin sıxışdırılması kimi cəfəng ittihamlar irəli sürmək bir məqsədə xidmət edir. Bu da ondan ibarətdir ki, həmin islamofob qüvvələr heç bir halda regionda Türkiyə kimi inkişaf etmiş, konkret hədəfləri olan bir müsəlman ölkəsini görmək istəmirlər. Bu, hər kəsə gün kimi aydındır. Milli Məclisin deputatı deyib: "Eyni zamanda, çox qərībā bir prosesin də şahidi olduq. Bu məsələ həm də onu göstərir ki, AŞPA-nın özünü gələcəyi bu gündən böyük sual altına düşüb. Biz iki gün əvvəl AŞPA sədrinin vəzifədən uzaqlaşdırılması ilə bağlı həmin demokratiyadan uzaq, hüququn əleyhinə olan qüvvələrin davranışını gördük. Onlar ciddi-cəhdlə çalışdılar ki, AŞPA sədrinin fəaliyyətini dayandırsınlar. Bu da onu göstərdi ki, bu gün AŞPA-nın öz daxilində islahatlara ehtiyac var, əks halda, doğrudan da bu qurum ayrı-ayrı siyasi qüvvələrin digərlərinə təzyiq göstərməsi üçün bir alətə çevrilə bilərlər. Azərbaycan ictimaiyyəti də bu hadisələrdən çox narahat oldu. Əslində bu, bizim üçün yeni hadisə deyil. Azərbaycan da dəfələrlə AŞPA-nın qərəzli, ikili standartlardan çıxış edən davranışının şahidi olub. Xüsusilə də ölkəmiz çox mühüm beynəlxalq tədbirlərə ev sahibliyi edərkən dəfələrlə AŞPA-nın belə qərəzli yanaşmaları ilə üzləşib".

E.Nəsirov bildirib ki, Türkiyə Xarici İşlər Nazirliyinin bəyanatında qeyd edildiyi kimi, AŞPA-nın belə qərəzli qərarı nəticə etibarilə Türkiyənin bu təşkilatla münasibətlərinə yenidən baxılmasına gətirib çıxara bilər. Bu hadisədən çıxan ən mühüm nəticə ondan ibarət oldu ki, bu gün hüquqdan, qanunun aliliyindən, aşkarlıqdan, demokratiyadan, plüralizmdən bəhs edən qüvvələr demokratiya pərdəsi altında qanunun aliliyini ayaqlar altına alıb tapdalayırlar. Bu isə təbii olaraq beynəlxalq ictimaiyyətdə ciddi narahatlıqlar doğurur ki, doğrudanmı insan hüquqlarının keşiyində dayanan bir təşkilat öz fəaliyyəti ilə insan hüquqlarının pozulmasına şərait yaradan və bu məsələlərdə birbaşa qərəzli mövqe ilə çıxış edən bir quruma çevrilməkdədir? Çox təəssüf ki, yarandığı vaxtdan bəri demokratiyanın, insan haqlarının keşiyində dayanacağına, qanunun aliliyini əsas istiqaməti kimi seçdiyini bəyan edən bir qurum bu gün müəyyən siyasi dairələrin əlində ayrı-ayrı dövlətlərə qarşı təzyiq alətinə çevrilib. Çox acınacaqlı bir haldır ki, AŞPA kimi bir qurum alətə çevrilib. Bu, onu göstərir ki, bu təşkilatın gələcəyi heç də ümidverici deyil.

27 aprel 2017-ci il

Zərifə Əliyeva - bütün analara nümunə təcəssümü olan unudulmaz şəxsiyyət

YAP Tərtər rayon təşkilatının qərargahında görkəmli oftalmoloq-alimin həyatına həsr edilmiş yığıncaq keçirilib

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyası Tərtər rayon təşkilatının qərargahında rayon icra hakimiyyətinin və YAP Tərtər rayon təşkilatının iştirakçılığı ilə görkəmli oftalmoloq-alim Zərifə xanım Əliyevanın 94-cü ildönümünə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə Tərtər rayon icra hakimiyyəti başçısının birinci müavini Ramiz Şabanov açaraq, öncə yığıncaq iştirakçılarını ötən ilin aprel hadisələri zamanı Qarabağ uğrunda döyüşlərdə həlak olmuş şəhidlərin və görkəmli oftalmoloq, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsinin bir dəqiqəlik sükutla yad edilməsini təklif edib.

Tədbirdə mərkəzi rayon xəstəxanasının baş

həkim, ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Yaşar Hüseynov çıxış edərək görkəmli alim, ictimai xadim Zərifə xanım Əliyevanın həyat və fəaliyyəti haqqında geniş məruzə edib. Bildirib ki, akademik Zərifə Əliyeva 1942-ci ildə orta məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun müalicə-profilaktika fakültəsinə daxil olub və 1947-ci ildə həmin institutu bitirib. Sonra

Moskva şəhərində Mərkəzi Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunda oftalmologiya üzrə ixtisaslaşdırma kursu keçib.

Y.Hüseynov bildirib ki, çoxillik müşahidələrin, klinik tədqiqatların və eksperimentlərin nəticələri Zərifə xanım Əliyevanın doktorluq dissertasiyasının əsasını təşkil edib: "O, "Azərbaycanın bir sıra kimya müəssisələri işçilərinin görmə orqanının vəziyyəti" mövzusunda yazdığı dissertasiya işini dünyanın ən nüfuzlu oftalmologiya mərkəzlərindən birində - H.Helmqolts adına Moskva Elmi-Tədqiqat Göz Xəstəlikləri İnstitutunda müdafiə etmişdir. Zərifə Əliyevanın dissertasiya işi alim-oftalmoloqların yüksək qiymətini almış, oftalmologiyanın bu sahəsində ilk işlərdən biri olmuşdur. 1977-ci ildə Zərifə Əliyevaya tibb elmləri doktoru elmi dərəcəsi verilmişdir. 1981-ci ildə oftalmologiyanın inkişafına verdiyi böyük töhfəyə - görmə orqanının peşə patologiyası sahəsində apardığı elmi tədqiqatlara görə professor Zərifə Əliyeva oftalmologiya aləmində ən yüksək mükafata - SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının akademik M.İ.Averbax adına mükafatına layiq görüldü.

Çıxışın sonunda qeyd edilib ki, Zərifə xanım Əliyeva 1985-ci il aprel ayının 15-də Moskva şəhərində vəfat etmişdir. 1994-cü ildə Onun cənazəsi Bakıya gətirilərək, Fəxri Xiyabanda atasının qəbrinin yanında dəfn edilmişdir. Böyük alimin adı əbədiləşdirilmiş, bu gün Bakıda Göz Xəstəlikləri İnstitutu, Naxçıvan şəhər poliklinikası, Bakının Binəqədi rayonunun ərazisində istirahət parkı, Bakı və Naxçıvanda küçə Onun adını daşıyır. Azərbaycan xalqı Onun xatirəsinə həmişə əziz tutur, xidmətlərini unutmur.

Məruzə ətrafında uşaq xəstəxanasının həkim-pediatrı Arzu Əhmədova, Bəyimsarov kənd xəstəxanasının baş həkim Mehriban Hüseynova, rayon uşaq xəstəxanasının tibb bacısı Samirə Hacıyeva çıxış ediblər.

Tərtər rayon icra hakimiyyətinin başçısının birinci müavini Ramiz Şabanov görkəmli oftalmoloq-alim, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həyat yoldaşı, Azərbaycana Prezidentimiz İlham Əliyev kimi layiqli övlad bəxş edən, bütün analara nümunə təcəssümü olan Zərifə xanım Əliyevanın tibb sahəsində, xüsusilə, göz xəstəlikləri və müalicəsi ilə bağlı əldə etdiyi yeniliklərin bu gün də tibb elmində davamlı şəkildə istifadə edilməsi barədə iştirakçılara geniş məlumat verərək, tədbiri yekunlaşdırmış, həkimlərimizə öz sənətlərini Onun kimi sevməyi, insanların sağlamlığı keşiyində Zərifə xanım kimi dayanmağı tövsiyə etmişdir.

R. NURƏDDİNOĞLU

Böyük insan, unudulmaz alim Zərifə xanım Əliyeva

Yeni Azərbaycan Partiyasının Qaradağ rayon təşkilatının təşkilatçılığı ilə akademik Zərifə xanım Əliyevanın 94-cü ildönümü ilə əlaqədar tədbir keçirilib

Dünən Yeni Azərbaycan Partiyasının Qaradağ rayon təşkilatında akademik Zərifə xanım Əliyevanın 94-cü ildönümü ilə əlaqədar tədbir keçirilib. İlk olaraq, tədbir iştirakçıları Azərbaycan oftalmologiyasını dünya səviyyəsində tanıdan Zərifə xanım Əliyevanın ruhunu bir dəqiqəlik sükutla yad ediblər. Daha sonra tədbiri giriş sözü ilə açan Yeni Azərbaycan Partiyasının Qaradağ rayon təşkilatının sədri, millət vəkili Aydın Hüseynov akademik Zərifə xanım Əliyevanın Azərbaycan tibb elminə verdiyi töhfələrdən, zəngin və əhatəli həyat yolundan bəhs edib. Bildirib ki, Zərifə xanım Əliyeva istedadlı alim kimi oftalmologiyanın aktual mövzularına həsr edilmiş tədqiqat işləri aparmış, dəyərli elmi-tədqiqat əsərləri yazmışdır: "Tibb elmindəki xidmətlərinə görə, Zərifə xanım Əliyeva Azərbaycan Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü seçilmişdir, eyni zamanda Sovet İttifaqının oftalmologiya elmində ən yüksək mükafatına layiq görülmüşdür".

A.Hüseynov çıxışında onu da bildirib ki, zəngin və geniş elmi fəaliyyəti ilə yanaşı, Zərifə xanım Əliyeva, eyni zamanda qayğıkeş ana, gözəl, vəfalı ömür-gün yoldaşı olmuşdur: "Zərifə xanım Əliyeva Ümummilli Liderimiz Heydər Əliyevin ömür-gün yoldaşı idi. Bütün işlərdə Ona dayaqlı olub, dəstəkləyib. Azərbaycan oftalmologiya məktəbinə öz dəyərli töhfəsini vermiş Zərifə xanım

Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin siyasi xəttinin layiqli davamçısı, Prezidentimiz İlham Əliyevin anasıdır. O böyük insan, unudulmaz alim daim Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayacaq". Tədbirdə Qaradağ rayonundakı Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Hicran Xəlilova, Gigeyna və Epidemiologiya Mərkəzinin şöbə müdiri Ofelya Manafova, 139 sayılı orta məktəbin direktor müavini Marina Hüseynova və digərləri çıxış edərək, tibb elmində ən böyük zirvələri fəth etmiş akademik Zərifə xanım Əliyevanın elmi-pedaqoji fəaliyyətindən, yüksək ixtisaslı gənc elmi kadrların yetişdirilməsində və oftalmoloq-həkimlərin ixtisaslarının artırılmasında göstərdiyi böyük və unudulmaz xidmətlərindən bəhs etmişlər.

Rövşən

Dövlət sərhədinin pozulmasının qarşısı alınmışdır

Dövlət Sərhəd Xidmətinin əməkdaşlarının sayıqlığı nəticəsində növbəti dəfə dövlət sərhədinin pozulmasının qarşısı alınmışdır.

14.04.2017-ci il tarixdə dövlət sərhədinin pozulması faktı ilə əlaqədar həyata keçirilmiş əməliyyat tədbirləri nəticəsində, Gürcüstanda törətdiyi cinayət əməlinə yayınaraq, Azərbaycanda gizlənməyə cəhd edən Gürcüstan vətəndaşı - 22.10.1989-cu il təvəllüdü Xələfov Qəmin Ayvaz oğlu saxlanılmışdır.

Q.A.Xələfovun gizləndiyi Şəmkir rayonu, Şiştəpə kəndi ərazisində yerləşən balıqçılıq təsərrüfatının inzibati binasına keçirilmiş baxış zamanı ona məxsus 1 ədəd PM markalı tapança, 1 ədəd daraq və 2 ədəd 9 mm-lik patron aşkar olunaraq, götürülmüşdür.

Faktla bağlı əməliyyat-istintaq tədbirləri davam etdirilir.

R.RƏSULOV

Müdafiə Nazirliyinin nümayəndə heyəti Moskvada beynəlxalq təhlükəsizlik konfransında iştirak edir

Müdafiə nazirinin müavini, general-leytenant Kərim Vəliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti aprelin 26-27-də Moskva şəhərində keçirilən VI Beynəlxalq Təhlükəsizlik Konfransında iştirak edir. Nazirliyin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Rusiya Müdafiə Nazirliyi tərəfindən təşkil olunan beynəlxalq konfransda 78 ölkənin nümayəndələrinin iştirakı ilə qlobal və regional təhlükəsizlik məsələləri müzakirə olunur. Plenar iclaslarda beynəlxalq terrorizmə, o cümlədən Yaxın Şərqdə terrorizm və radikalizmə qarşı mübarizə, informasiya məkanının təhlükəsizliyi, raket əleyhinə müdafiə, Avropa, Asiya-Sakit okean, Mərkəzi Asiya regionlarında təhlükəsizliyin təmin edilməsi, eləcə də dünyanın müxtəlif bölgələrində təhlükəsizliyin gücləndirilməsində hərbi qurumların roluna dair fikir mübadiləsi aparılacaq.

İkili standartlar siyasəti AŞPA-nın siyasi brendinə çevrilib

Avropa qurumunda qərəzkarlığın və islamafob meyillərin artması, məhz bu cür düşünməyə zəmin yaradır

kündür.

Belə ki, ölkəmizlə bağlı məsələyə gələndə, bir çox arzuolunmaz hallar üzə çıxır. Azərbaycanın ictimai rəyi bütün bunları elə də uzaq olmayan tarixdə görüb. Məsələn, Misal üçün, qondarma "siyasi məhbus" oyunu, Kristofer Ştrasserin monitorinqi, bununla bağlı AŞPA-da aparılan müzakirələr və digər bu kimi məsələlər AŞPA-nın siyasi təzyiq vasitəsinə çevrildiyini açıq şəkildə nümayiş etdirdi ki, bütün bunlar ikili standartların və qərəzin açıq göstəricisidir.

AŞPA-nın "xristian klubu" təsiri bağışlaması göz önündə canlanır

Halbuki Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti yürüdən, torpaqlarımızın 20 faizini zəbt edərək, min-

lərlə soydaşımıza qarşı terror aktı törədən, onlara qeyri-insani vəhşi münasibət göstərən, 1 milyondan çox azərbaycanlıyı doğma yurd-yuvalarından didərgin salan Ermənistanı "gözün üstə qaşın var" deyən yoxdur. Üstəlik, bu ölkədə hakim rejimin sadə xalqına qarşı apardığı təcridetmə siyasəti, on minlərlə erməninin məcburi olaraq ölkələrini tərk etmələri faktları barədə AŞPA tərəfindən heç bir monitorinq aparılmır, qərarlar və qətnamələr qəbul edilmir. Məhz bütün bunları nəzərə alarkən, AŞPA-nın, eyni zamanda bir "xristian klubu" təsiri bağışlaması göz önündə canlanır.

Beləliklə, 2001-ci ildən Avropa Şurasının sıralarına daxil olan Azərbaycanın 16 illik üzvlüyü dövründə nə əldə etməsi barədə verilən sualın cavabı belədir - qərəzkarlıq! Çünki yuxarıda qeyd olunanlarla yanaşı, hətta beynəlxalq

hüquq normalarının təmin edilməsi, Ermənistanın işğalçı siyasətinin aradan qaldırılması istiqamətində də heç bir təsirli addım atmayan Avropa Şurasından yürütdüyü yanlış mövcud siyasəti kontekstdən ayrı heç nə gözləməyə dəyməz. Hətta belə demək mümkündür ki, Avropa dairələrinin həyata keçirdiyi siyasət ötən müddət ərzində Ermənistanın işğalçılığına bəraət qazandırmaq, Dağlıq Qarabağın işğalını rəsmiləşdirmək və onu Azərbaycandan uzaqlaşdırmaq məqsədi güdüb.

Avropa ölkələrindəki hakimiyyətlərdə rəsmiləşməyə başlayan anti-islam siyasəti həm Türkiyəni, həm də Azərbaycan dövlətini düşünməyə və qəti qərar verməyə vadar edir

Belə olan halda, istər-istəməz sual yaranır: bu gün islam dünyasına qarşı aqressiv mövqə nümayiş etdirən, islamafobiya meyillərinin gücləndiyi Avropa Azərbaycan, Türkiyəyə və digər müsəlman ölkələrinə yaxşı nə vəd edə bilər?! Avropa ölkələrindəki hakimiyyətlərdə rəsmiləşməyə başlayan anti-islam siyasəti isə artıq həm Türkiyəni, həm də Azərbaycan dövlətini düşünməyə və qəti qərar verməyə vadar edir. Belə ki, Azərbaycan Avropaya inteqrasiya meyillərini yenidən nəzərdən keçirməli, öz

milli maraqlarına uyğun strateji hədəflərinə doğru irəliləməlidir. Çünki ölkəmizdə aparılan dönməz və qətiyyətli siyasət də, məhz bu istiqamətdə formalaşmış.

İtirən Azərbaycan, yaxud da Türkiyə kimi dövlətlər deyil, siyasətlərində aşkar şəkildə "səlib yürüşünün" cüvətiləri görünən Avropa ölkələridir

Baş verən reallıq həm də belə nəticəyə gəlməyə zəmin yaradır ki, Azərbaycan region ölkələri, islam dünyası, Şərqlə əlaqələrini daha da genişləndirməli, onların böyük potensialından yararlanmalı, sözügedən çərçivədə öz milli dövlətçiliyini daha da gücləndirməlidir. Beləliklə, itirən Azərbaycan, yaxud da Türkiyə kimi dövlətlər deyil, siyasətlərində aşkar şəkildə "səlib yürüşünün" cüvətiləri görünən Avropa ölkələridir. Bu səbəbdən, Azərbaycan cəmiyyəti Avropa təsisatlarının özünə və qardaş Türkiyəyə qarşı ədalətsiz mövqeyini, Qərbin islamafob dairələrinin müsəlman ölkələrini hədəfə almaq cəhdlərini heç vaxt qəbul etməməklə yanaşı, eyni zamanda sözügedən ədalətsizliyə qarşı öz qətiyyəti mövqeyini ortaya qoyub, real seçimini edəcəkdir.

Rövşən NURƏDDİNOĞLU

Azərbaycanın ictimai rəyi bütün bunları elə də uzaq olmayan tarixdə görüb

Digər tərəfdən, artıq uzun illərin təcrübəsi də, belə qənaətə gəlməyə əsas verir ki, AŞPA-nın monitorinqləri, əslində, müxtəlif dairələrin mənafeyinə xidmət edir, eləcə də müstəqil dövlətlərə, xüsusilə qətiyyətli inkişaf maraqlarını reallaşdıraraq, beynəlxalq aləmdə siyasi-iqtisadi gücə çevrilən müsəlman ölkələrinə qarşı təzyiq göstərmək və onların milli maraqlarına zərbə vurmaq məqsədi güdür. Bu sıralamada isə Türkiyə ilə yanaşı, Azərbaycanı da göstərmək müm-

Ermənistanın hakimiyyət yönümlü "Çiçəklənən Ermənistan" partiyasının lideri, bu ərəflərdə bəyan edib ki, parlament seçkilərindən qabaq ölkəyə yatıracağı 15 milyard dollarlıq investisiya barədə vədini yerinə yetirməyəcək. Belə ki, o, sözügedən vədinin 50+1 səs toplayaraq, hakimiyyətə gələcəkləri təqdirdə yerinə yetirə bilməyəcəyi barədə bəyanat verdiyini xatırladı. Beləliklə, Tsarukyanın sözlərinə görə, görünən budur ki, əgər birmənalı hakimiyyət yoxdursa, sərmayə də olmayacaq.

"Hətta nəzəri olsa belə, təsəvvürə gətirmək qeyri-mümkündür ki, 15 milyardlıq sərmayə balaca Ermənistanda harayasa yatırılacaqmış"

Mövzu ilə bağlı Ermənistan KİV-ləri də maraqlı fikirlərə yer ayırırlar. Məsələn, "SƏS" informasiya Agentliyinin məlumatına görə, ermənilərin aparıcı müxalifətyönlü

media qurumlarından hesab edilən "1in.am" saytının şərh bölməsində sual olunur ki, hərəgah "Çiçəklənən Ermənistan" iqtidara gələsəydi, həmin 15 milyard ortaya çıxacağıydı? "Bu sual öz-özlüyündə cavabı çətin veriləcək sualdır"-deyə yazan erməni media qurumu əlavə edib ki, ümumiyyətlə, hətta nəzəri olsa belə, təsəvvürə gətirmək

2008-ci ildən sonra bu status-kvo bərdəfəlik olaraq dəyişdirildi və dəyişməyən kapital oldu, necə deyirlər, iqtisadi status-kvo".

"Hakimiyyətsizlik iqtisadi kollapsa səbəb olmaqdadır..."

"Beləliklə, 2008-ci ildə qə-

verə bilmədilər. Nəticədə, hakimiyyətsizlik iqtisadi kollapsa səbəb olmaqdadır..."

"Kapitalla hakimiyyəti bölmək onlar üçün çox çətinidir"

Erməni saytının yazdığına görə, Qagik Tsarukyanın belli ifadəsi bir daha göstərir ki, mövcud vəziyyət indi də davam edir, başqa sözlə deyilsə, hakimiyyətsizlik, yaxud hakimiyyət böhranı hazırda qalmaqdadır və bu, hər hansı kadr və ya qrup halında həll olunmayacaq bir məsələdir: "Bu böhranın həlli yalnız maliyyə kapitalının, eləcə də, siyasi dairələrin və hakimiyyətin rıçaqları vasitəsilə mümkündür. Lakin bunun üçün heç bir mexanizm yoxdur".

Sonda isə, qeyd olunur ki, sivilizasiyalı ölkələrdə mexanizmlər konstitusiyaya qanunlarına əsaslanır, Ermənistanda isə yalnız ayrı-ayrı şəxslər arasındakı razılaşmalar əsasında cərəyan edir. "İndi isə, bu şəxslər bir-birləri ilə razılığa gələ bilmirlər, çünki kapitalla hakimiyyəti bölmək onlar üçün çox çətinidir"-deyə erməni saytı yazır.

R. RƏSULOĞLU

Qagik Tsarukyan vədini yerinə yetirmədi

"Çiçəklənən Ermənistan" partiyasının liderinin əlində bunun üçün "əsasları" var

qeyri-mümkündür ki, 15 milyardlıq sərmayə balaca Ermənistanda harayasa yatırılacaqmış.

"2008-ci ilə qədər müəyyən status-kvo var idi - piramidanın ən uca nöqtəsində də Robert Koçaryan oturmuşdu"

Yazıda bildirilir ki, Qagik

Tsarukyanın "izahı", əslində, on illərdir, Ermənistanda davam edən iqtisadi vəziyyət baxımından, daxili siyasət sistemində böyük xəyal qırıqlığıdır: "2008-ci ildən etibarən, hazırkı dövrə qədər nə hakimiyyət, nə də ki, investisiya mövcuddur. Ermənistanı pullar hakimiyyət klanlarının, yaxud da qruplarının əlindədir. Ən azı, 2008-ci ilə qədər müəyyən status-kvo var idi - piramidanın ən uca nöqtəsində də Robert Koçaryan oturmuşdu.

dər investisiya yatırımlar artıq bu ildən sonra bu motivasiyanı edə bilmədilər, belə ki, de-yure hakimiyyətdəki mövcud rıçaqlarına malik deyildilər"-deyə qeyd edilən yazıda bildirilir ki, hakimiyyətin birinci eşelonunda dəyişikliklər edildi: "Bununla paralel olaraq, həmin eşelonda olanlar əllərində olan kapitala rəğmən, artıq investisiya məsələlərində zamanətsiz qaldılar. Eyni zamanda, kapital yatırmaq istəyində olanlara da təminat

27 aprel 2017-ci il

Müxalifət xarici havadarlarına özünüreklam kursu seçib

Mais Səfərli: “Müxalifət heç vaxt bir araya gələ bilməyəcək”

Son günlər mətbuatda müzakirə olunan əsas mövzulardan biri də 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkiləri ilə bağlı dağıdıcı müxalif partiya sədrlərinin bir-birinə ünvanlanan ittihamlarıdır. Seçkilərə hələ bir müddət qalmasına baxmayaraq, dağıdıcı müxalif partiya sədrlərinin “vahid namizəd” uğrunda qızğın müzakirələr aparmaları onların anormal durumda olmalarından xəbər verir.

“Yurddaş” Partiyasının sədri Mais Səfərli də “SƏS” qəzetinə açıqlamasında bildirdi ki, ağır və böhranlı durumda olan müxalifət başbirlənləri tələyüklü məsələni qabartmaqla vəziyyətdən çıxmağa, ən azı, diqqət mərkəzinə çevrilməyə çalışırlar: “Bu gün müxalifət düşərgəsində fəaliyyət göstərən partiyaların normal bir siyasi fəaliyyətləri olmadığından hansısa məsələni süni surətdə qabardaraq, ondan yararlanmağa cəhdlər göstərilir. Bununla da, özlərini xarici havadarlarına reklam edirlər. Amma onların bu cür çapaları mənasızdır. Prezident seçkilərinə hələ bir

müddət - il yarımından da artıq vaxt qaldığı halda, bunlar indidən öz düşərgələrində “vahid namizəd” uğrunda müzakirələrə başlayıblar. Bu da onların anormal durumda olmalarından xəbər verir”.

M.Səfərlinin sözlərinə görə, bu günə qədər müxalifət təmsilçiləri ölkədə keçirilən bütün seçkilərdə, ancaq məğlubiyyət acısını yaşayıblar. Növbəti seçkilərdə də heç nə dəyişməyəcək: “Müxalifət düşərgəsini təmsil edən şəxslər, bütün seçkiləri uzadacağı kimi, 2018-ci ildə keçiriləcək prezident seçkilərini də uzudaraq, məğlub olacaqlar. Çünki müxalifətin xalq tərəfindən heç bir siyasi dəstəyi yoxdur”.

“Müxalifətin partiyalararası qarşıdurmalarının növbəti qopmalara gətirib çıxaracağını proqnozlaşdırmaq olarmı” sualına cavab olaraq, M.Səfərli bildirdi ki, müxalifət daim konfliktlərə yüklənmiş qeyri-ciddi siyasi qüvvələr cərgəsində olubdur: “Onların arasında uzun illərdir ki, davam edən bir çox ciddi ziddiyyətlər var. Bu ziddiyyətlər, hətta böyük dava-dalaşlar nəticədə qopmalara səbəb olubdur. Uzun illərdir ki, müxalifət düşərgəsini təmsil edən qüvvələrin ancaq öz aralarında didişməkdən başqa bir fəaliyyətləri yoxdur. Birlik çağırışları səmimi olmadığına görə, hər zaman müəyyən siyasi etikadankənar davranışlara yol verilir. Ona görə də, müxalifət heç vaxt bir araya gələ bilməyəcək. Yəni heç vaxt müxalifət partiyaları arasında mehribançılıq olmayıb. Birinin dediyi söz digərinin boğazından keçmir. Yalnız nəyinsə xatirinə və hansısa xarici qüvvələrin sözü ilə birləşirlər. Amma bu birlik çox çəkmədən dağılmaqla sona çatır. Bu cür çəkişmələr müxalifətin axırına çıxacaqdır”.

GÜLYANƏ

Odessada qanunsuz tikinti aparan şəxs 113 min dollardan çox cərimə olunub

Ukraynanın Odessa şəhərinin mərkəzində qanunsuz tikintiyə görə külli miqdarda cərimə kəsilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Odessa Dövlət Memarlıq və İnşaat Müfəttişliyi şəhərin tarixi mərkəzində qanunsuz tikinti aparan şəxsə 3 milyon qrivin (113421 dollar) dəyərində cəza kəsib. Odessa rayon prokurorluğunun məlumatına görə, şəhərin tarixi mərkəzində qanunsuz tikintiyə görə Cinayət Məcəlləsinin qəsdən qanunsuz məhv etmə və ya mədəni irsə zərərvermə maddəsi ilə cinayət işi açılıb.

Ukraynada 18 “qanuni oğru” deportasiya edilib

Ötən il Ukraynada 18 “qanuni oğru” deportasiya edilib. Bu barədə Ukraynanın Daxili İşlər Nazirliyinin dünən keçirilən kollegiya iclasında ölkənin Milli Polisinin sədri Sergey Knyazov məlumat verib. O deyib ki, ötən il, həmçinin 13 “qanuni oğru” müəyyən edilərək saxlanılıb. Bu il isə artıq 5 “qanuni oğru” saxlanılıb. S.Knyazov bildirib ki, “qanuni oğurlar”ın əksəriyyəti Qafqaz regionundandır.

Ölkə ərazisində aprelin 27-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Departamentindən AZƏRTAC-a verilən xəbərə görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Şimal-qərb küləyi əsəcək, gündüz cənub-şərq küləyi ilə əvəz olunacaq.

Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 6-9° isti, gündüz 15-20° isti, Bakıda gecə 6-8° isti, gündüz 17-19° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi normaldan yüksək 770 mm civə sütunu, nisbi rütubət gecə 65-75, gündüz 50-60 faiz təşkil edəcək. Azərbaycanın rayonlarında hava şəraitinin əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 6-11° isti, gündüz 17-22° isti, dağlarda gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 8-13° isti olacağı gözlənilir.

Naxçıvan Muxtar Respublikasında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 5-10° isti, gündüz 22-27° isti olaca-

Bu gün ölkə ərazisində yağmursuz hava şəraiti gözlənilir

ğı gözlənilir.

Yuxarı Qarabağ: Xankəndi, Şuşa, Xocalı, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, həmçinin Daşkəsən-Gədəbəy rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 8-13° isti olacağı gözlənilir.

Qazax, Gəncə, Goranboy, Tərtər, Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun

gecə 3-8° isti, gündüz 17-22° isti olacağı gözlənilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayılı, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 2-7° isti, gündüz 12-17° isti, dağlarda gecə 2-7° şaxta, gündüz 6-11° isti olacağı gözlənilir.

Mərkəzi Aran: Mingəçevir, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Şirvan, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Gecə və səhər ayrı-ayrı yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 6-11° isti, gündüz 17-22° isti olacağı gözlənilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər dağlarda duman, çiskin olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 7-10° isti, gündüz 15-20° isti, dağlarda gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 10-15° isti olacağı gözlənilir.

Qoşunların təmas xəttində növbəti monitoring keçiriləcək

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, aprelin 27-də Azərbaycan və Ermənistan dövlət sərhədinin Qazax rayonu ərazisində qoşunların təmas xəttində növbəti monitoring keçirilməsi planlaşdırılır.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin AZƏRTAC-a bildirdiyi ki, monitoringi Azərbaycan tərəfindən ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçiləri Saymon Tiller və Mixail Olaru keçirəcəklər.

Ermənistan tərəfindən isə monitoringi ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin səhra köməkçiləri Gennadi Petrika və Martin Şuster aparacaqlar.

Tbilisi prospektində avtomobil sıxlığının aradan qaldırılması ilə bağlı layihə reallaşdırılacaq

Aprelin 27-də Tbilisi prospektində avtomobil sıxlığının aradan qaldırılması ilə bağlı layihənin təqdimatı keçiriləcək. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri aprelin 25-də VII Xəzər Beynəlxalq Yol İnfrastrukturunu və İctimai Nəqliyyat “Road&Traffic 2017” sergisində iştirakçıları olan Bakı Nəqliyyat Agentliyinin ictimaiyyətlə əlaqələr və maarifləndirmə şöbəsinin müdiri Mais Ağayev deyib. O bildirib ki, Bakı Nəqliyyat Agentliyi ilk dəfə sergində iştirak edəcək. Sergidə iştirakın əsas məqsədi əməkdaşlıq və təcrübə mübadiləsi aparmaqdır. Sergi çərçivəsində bir sıra seminarlar və təlimlər olacaq. M.Ağayev qeyd edib ki, Bakı Nəqliyyat Agentliyi sergi çərçivəsində konfrans keçirəcək. Aprelin 27-də baş tutacaq konfransda nəqliyyatın optimallaşdırılması baxımından Tbilisi prospektində sıxlığın aradan qaldırılması üçün layihənin təqdimatı olacaq. Layihə ictimaiyyətə təqdim olunduqdan sonra bu istiqamətdə işlərə başlanılacaq.

Fransada prezident seçkiləri: Makron həm sağdan, həm soldan dəstəklənir

“İrəli” hərəkatının banisi Emmanuel Makron prezident seçkilərinin ikinci turuna çıxan kimi həm sağ, həm də sol cinahındakı uğursuz rəqiblərinin ətrafında birləşdirən kompromis namizəd olub. AZƏRTAC Euronews telekanalına istinadla xəbər verir ki, seçkilərin ilk turunda

üçüncü yeri tutan “Respublikaçılar” partiyasının namizədi Fransua Fiyon keçmiş rəqibi Makrona səs verəcəyini bildirib. Aprelin 24-də onun partiyasının üzvləri “Milli cəbhə” partiyasının lideri Marin Le Penə qarşı birləşib.

İlk turda beşinci yerlə kifayətlənməli olan “Sosialist” partiyasının namizədi Benua Amon “İrəli” hərəkatının liderinə dəstək üçün bütün resurslarını cəmləyib. Fransa prezidenti də, həmçinin tərəfdarlarını özünün sabiq müşaviri və sosialistlərin hökumətində keçmiş iqtisadiyyat nazirinə səs verməyə çağırıb. Le Peni milli təhlükə adlandırılan Fransua Olland Makronu dəstəklədiyini rəsmi şəkildə bəyan edib. Xatırladaq ki, Fransada prezident seçkilərinin ikinci turu mayın 7-də keçiriləcək. Bu turda Emmanuel Makron və Marin Le Pen mübarizə aparacaqlar.

İNSAN HÜQUQLARI KONVENSIYASININ 6-CI MADDƏSİNƏ ƏSASƏN ƏDALƏTLİ MÜHAKİMƏ HÜQUQU

Mən bu məruzədə Sizinlə İnsan Hüquqları Konvensiyasının 6-cı Maddəsi və məhkəmə işin ədalətli dinlənilməsinin müxtəlif təminatları barədə söhbət edəcəyəm. Şübhəsiz ki, bu təminatlar Konvensiyanın əsasını təşkil edir. Bu zərurət statistik təcrübə ilə təsdiq olunur və göstərir ki, 6-cı Maddə Strasburq Məhkəməsinə çox tez-tez tətbiq edilir. Mənim çıxışında bu təminatlardan yalnız bir qisminə, daha dəqiq desəm, məhz müstəqil və qərəzsiz məhkəmə hüququna, əqlabətən müddət ərzində mühakimə üsulu hüququna, məhkəmədə tərəflərin bərabərliyinə, dəlillərdən istifadəyə, müdafiə hüququna, təqsirsizlik preumpsiyasına toxunula bilər.

Konvensiyanın özü 6-cı Maddədə bu məsələyə o qədər də çox diqqət yetirmir və bu, həmin təminatları canlandıran Strasburq Məhkəməsinin (yeri gəlmişkən, həm də milli hökumətlərin) 6-cı Maddəyə şərhidir.

İnsan Hüquqları Avropa Məhkəməsinin baş vəkili, Sürix Universitetinin professoru Mark Villicer yazır: "Söhbətə başlamazdan əvvəl, qısaca da olsa, İnsan Hüquqları Avropa Konvensiyasının 6-cı Maddəsinin tətbiqinə toxunmaq istədim. 6-cı Maddədəki hüquqlar mühakimə üsulunun hansı növünə tətbiq edilir? Əvvəla, onun tətbiq sahəsi kifayət qədər aydındır: bu qayda mülki və cinayət işlərinə ədalətlə baxılması hüququnu təmin edir. Lakin dərhal belə bir sual ortaya çıxır ki, görəsən, bu maddənin təsir dairəsinə inzibati mühakimə üsulları düşürmü? Hər şey həmin işin kriminal səciyyə dəşiyib-dəşiməməsindən asılıdır.

Mülki baxımdan, məsələn, belə sual doğa bilər: görəsən, buraya vergi ilə bağlı mühakimə üsulları daxilirmi? Cavab belədir: yox! Əlbəttə, Konvensiyanın 6-cı Maddəsinin ayrı-ayrı işlərə baxılarkən, tətbiq edilməsi faktı bu Maddənin müddəalarının pozulması demək deyil.

Müsaidənizlə mən, nümunə kimi, son dərəcə incə bir məhkəmə işini xatırladım. Həmin iş məhkəmənin sonsuz sayda qərarlar çıxarmasına səbəb olmuşdu. Daha dəqiq deyilsə, Konvensiyanın 6-cı Maddəsinin tətbiqi dövlət qulluqçularının məhkəməyə cəlb edilməsinə səbəb olmuşdu. Prinsipcə, Konvensiya, məhkəmənin müqaviləni təhqiq etdiyi bütün hallarda tətbiq olunur. Lakin müəyyən ölkənin dövlət xidməti müqavilələr əsasında təşkil olunmayıb və əksər hallarda əmək müqaviləsindən istifadə edir. Fransada (Peleqrin V) məhkəmə qərar çıxardığı andan, məlum olub ki, dövlət qulluqçuları ilə onların hökumətləri arasında dövlət suverenliyi məsələlərinə dair münasibətlər Konvensiyasının 6-cı Maddəsinin təsir dairəsinə düşmür. Hərçənd, digər münasibətlər 6-cı Maddənin təsir dairəsində ola bilər. Beləliklə, ordu zabiti ilə onun rəisləri arasında hərbi məsələlərə dair mübahisələr Konvensiyasının 6-cı Maddəsinə aid deyil, halbuki ordu zabitinin müddətdən artıq xidmət dövrü, ya-

xud məzuniyyətinin haqqının ödənilməsinə dair məsələlərin müzakirəsi, onun işə ədalətlə baxılma hüququnu təmin edəcəkdir".

Əvvəla, Konvensiyanın 6-cı Maddəsi qanunla təsbit olunan müstəqil və qərəzsiz məhkəməni təmin edir. Məhkəmənin müstəqilliyi dedikdə, onun digər dövlət idarələrindən, xüsusilə də, hökumətdən və tərəflərdən qeyri-asililiyi nəzərdə tutulur. Məhkəmə hakimlərdən ibarət olmalıdır, xidmət müddəti müəyyənləşdirilməli və ona məhdudiyətlər qoyulmamalıdır.

Müəllifin fikrincə, məhkəmənin qərəzsizliyi, işə baxılarkən tutduğu mövqe, xüsusilə, onun tərəflərə münasibətdə bitərəfliyi və obyektivliyi ilə əlaqədardır. Biz qərəzsizliyin subyektiv və obyektiv cəhətlərini fərqləndirə bilərik. Subyektiv cəhət hakimin tərəflərdən birinə olan şəxsi hissələrinə aiddir. Bu baxımdan, əgər əks-tərəfin sübutu yoxdursa, məhkəmənin qərəzsiz olduğu güman edilir. Obyektiv cəhət hakimin hərəkətlərində tərəflərə və ümumilikdə, ictimaiyyətə münasibətdə qərəzsizliyin ifadə olunmasını tələb edir. Belə ki, məhkəmənin məşhur "Ədalət nəinki zəfər çalmalı, həm də görünməlidir" ifadəsi nahaq deyilməyib. Xüsusilə, belə bir təəssürat oyanmamalıdır ki, hakim işə dair dinləmələr və ya məhkəmə araşdırmalarına başlamazdan əvvəl hər hansı şəxs və ya iş barədə fikir formalaşdırıb.

Bu cür qərəzli fikir Strasburq Məhkəməsinin cinayət işlərində presedent hüququna müvafiq şəkildə yarana bilər. Məsələn, əgər eyni bir işdə hər hansı şəxs əvvəlcə müstəntiq, yaxud prokuror, sonra isə məhkəmə təhqiqatı ilə məşğul olan hakim kimi fəaliyyət göstərsə, qərəzli rəy yaranır. Mülki işlərdə inzibati hakim, əgər əvvəlki məhkəmə proseslərində əks-tərəfin nümayəndəsi kimi çıxış etmiş hökumət idarəsinin üzvüdirsə, obyektiv qərəzlilik halları müşahidə olunur. Bununla belə, heç də hakimin qərəzsizliyini hər ibtidai istintaq şübhə altına ala bilməz.

Strasburq Məhkəməsi müstəqil və qərəzsiz məhkəmə hüququnu məhkəməyə daxil olmaq hüququ kimi izah edir. Bütün mülki və kriminal tərkibli işlərdə şəxs işin həllini məhkəməyə tapşıra bilər. Əlbəttə, bu, həmin təminatla yalnız o

halda uyğunlaşa bilər ki, məhkəmə işin təhqiqatı üçün lazımı şərtlər olduğu qənaətinə gəlsin. İki misali diqqətinizə çatdırmaq istədim. Əgər məhkəmə hər hansı şəxsdən öz qanuni ərizələrini müəyyən formal şəraitə müvafiq şəkildə təqdim olunmasını tələb edərsə, bu, deyək ki, hüquq nümayəndəsinin müddəla tutulmasını nəzərə aldıqda belə, Konvensiyanın 6-cı Maddəsinə zidd deyil. Lakin əgər hakimin təqdimatı mühümdürsə, hətta əgər marağı olan şəxsin vəkili xidmətlərini ödəməyə vəsaiti olmadıqda belə, bu, 6-cı Maddəyə və məhkəməyə daxil olmaq hüququna ziddir. Bu cəhətdən Strasburq Məhkəməsinin diqqətlə tədqiq etdiyi digər vəziyyət - məhkəmə xərcləri üçün zorla avans verilməsidir. Əgər məhkəmə, proses başlanmadan əvvəl, şəxsdən xərclərin ödənilməsinə xahiş edərsə, o zaman məhkəmə maraqlı şəxsin bu xərcləri ödəmək üçün vəsaiti olub-olmamasına yəqinlik hasil etməlidir.

M.Villicer yazır: "Daha sonra 6-cı Maddə əqlabətən müddət ərzində məhkəmə prosesi hüququnu təmin edir. Strasburq Məhkəməsinə əsasən, İtaliyaya, daha az dərəcədə isə, Fransa və Portuqaliyaya qarşı bu cür şikayətlər qaldırmış minlərlə ərizə daxil olmuşdur. Aydındır ki, bu mühüm təminatdır, çünki təqsiri sübut olunana qədər təqsirsiz sayılan şəxs təqsiri olub-olmamasını bilməkdən ötrü qeyri-müəyyən müddətdə gözləməməlidir. Mülki işlərdə dolanmaq üçün vəsait məhkəmə araşdırmalarının nəticəsindən asılı ola bilər.

Bu təminatın bir xoşagəlməz məqamı var - məhkəmə işləri müxtəlif olduğundan, onların davamiyyət müddəti əvvəlcədən müəyyənləşdirilə bilməz. Qonşuların mübahisəsi kimi mülki işlər, ən çoxu bir-iki ay çəke bilər, kriminal məhkəmə prosesləri isə əksər ölkələrdə dəlillərdən və şahidlərdən istifadə olunması ilə iki ilədək uzana bilər. Hər bir ayrıca işin faktları araşdırılmalı olduğuna görə, bunlar - Strasburq Məhkəməsi üçün vaxt tələb edən işlərdir.

Kifayət qədər uzun müddət davam edib-etməməsindən asılı olmayaraq, işi öyrənən Strasburq Məhkəməsi prosesin üç cəhətini nəzərdən keçirir: 1) işin mürəkkəbliyi: məlumdur ki, iş çətin olduqca, məhkəmə prosesi də bir o qədər uzun çəkəcək; 2) iddiaçı məhkəmə prosesinin davamiyyətinə təsir edibmi? Əgər təsir edibsə, onda, təbii ki, məhkəmə prosesinin uzanmasına görə müəyyən dərəcədə məsuliyyət daşıyır; 3) hakimiyyət orqanları məhkəmə prosesinə kifayət dərəcədə nəzarət edə bilməmi? Əgər hökumət orqanları işi təhqiq etməklə məşğuldursa, bu, məhkəmə prosesinin daha da uzanmasına bəraət qazandıra bilər. Digər tərəfdən, boş bir məsələyə - məsələn, hakimin xəstəliyinə görə vaxtın uzadılması Konvensiyanın 6-cı Maddəsinə ziddir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə "İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

Bununla əlaqədar, yaranan digər xoşagəlməz vəziyyət isə budur ki, Strasburq Məhkəməsinin özü o dərəcədə yüklənib ki, onun apardıdığı proseslər əqlabətən müddət çərçivəsinə sığmır. Əgər ayrıca götürülən bir dövlətin məhkəməsi həddindən artıq uzun çəkirsə və bu zaman məhkəmə 6-cı Maddənin pozulduğunu üzə çıxarırsa, onda Avropa Şurası həmin dövləti, məsələn, ştatların sayını artırmaqla daxili məhkəmələrin infrastrukturunu yaxşılaşdırmağa inandıra bilər. Strasburq Məhkəməsinin özünün belə bir kadrları yoxdur.

Bütövlükdə, daxili cinayət, yaxud mülki məhkəmə proseslərinin həddindən artıq uzun çəkməsi Konvensiyanın bir sıra iştirakçı dövlətləri, xüsusən də, İtaliya üçün ciddi problemə çevrilib. Bununla əlaqədar, məhkəmə prosesinin 10, 15, 20, 25, 30 və daha çox illər ərzində davam etdiyi yerlərdə minlərlə ərizə tökülüb qalib və bunlar indiyədək öz həllini gözləməkdədir. Strasburqda, əsasən, məhkəmə prosesinin uzanması ucbatından, insan hüquqlarının Konvensiyasının 6-cı Maddəsinin pozulması ilə nəticələnən yüzlərlə məhkəmə qərarı elan olunub. Həqiqətən də, İtaliyada bu cür şikayətlərə baxan daxili məhkəmələrin olmadığı vaxtdan bəri (buna görə də birinci instansiyaya, bilavasitə Strasburqa şikayət etmək lazım gəlir) televiziya şirkətləri şikayətləri, bilavasitə Strasburqa təqdim etmək niyyət-lərini dəstəkləməyə üstünlük ve-

riirlər, belə ki, həmin işdə qalib gəldikləri təqdirdə, hətta pul da qazana bilərlər. Problemin çətinliyi ondadır ki, bizim eşitdiyimiz kimi, həddindən artıq uzun sürən məhkəmə prosesi anlayışı xeyli nisbidir. İtaliyada həmin problem ölkənin, əslində, bütün məhkəmələrinin istənilən səviyyəsinə aiddir və bütöv qanunvericilik sisteminin islahatı isə, əlbəttə ki, nəinki bir, heç on il ərzində də həyata keçirilməsi mümkün olmayan bir vəzifədir".

Ədalətli məhkəmə təminatına ən yaxşı nümunə - tərəflərin bərabərliyi. Bu hüquq, şəxsin bərabər müdafiəsi, işin şifahi və ya kütləvi dinlənilməsi kimi digər hüquqlarla dəstəklənir.

Mülki işlərdə iddiaçı və müdafiəçi bərabər səviyyədə olmalıdır. Kriminal işlərdə bir tərəfdən prokurorla müttəhim, digər tərəfdən müttəhim və onun hüquqi təmsilçisi arasında bərabərliyə riayət edilməlidir.

Mülki işlərdə Strasburqun məlum hüquq aktı azacıq qeyri-bərabərliyə gətirib çıxarmışdı. Məsələn, məhkəmənin sənədlərlə tanış olmağa tərəflərdən yalnız birinə icazə verilir, digərinə isə verilmirdi, yaxud yalnız tərəflərdən birinə andlı şahidə malik olmağa icazə verilirdi. Strasburq Məhkəməsi kriminal işlərdə daha bir bəndi - prokurorun rolunu qeydə alıb.

Vahid ÖMƏROV,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru

Xirosimaya atılan bomba da ona təsir etməyib...

İngiltərədən bir bağban İsveç botaniki Karl Linneyə heç kəsin tanımadığı bir bitki göndərmişdi. Botanik alim bitki ilə maraqlanaraq ilk dəfə onun təsnifatını verib. Həmin bitkinin tanakən və rokan adları da var. Məşhur alman şairi İohann Volfhanq Höte botanika ilə çox maraqlanırdı. Almaniyada ginkqo biloba bitkisini "Höte ağacı" da adlandırılırlar. Şair ona həsr etdiyi "Ginkqo biloba" şeirində bitkinin yarpaqlarını iki sevin qəlbin qovuşması kimi simvolizə edib.

Tokio Universitetinin rəssamı S. Xirazenin də bitkilərə çox böyük marağı olub. O, 1869-cu ildə universitetin heyətində bitən ginkqo biloba ağacından nümunə götürərək onun embriogenezi öyrənib və erkək hüceyrələrini aşkar edib. Rəssama ehtiram əlaməti olaraq ağacın yanında xatirə lövhəsi vurulub. Ginkqo biloba radiasiyaya, parazitlərə, göbələk və virus xəstəliklərinə qarşı kifayət qədər dözümlü bitkidir. Hətta 1945-ci ildə Yaponiyanın Xirosima şəhərində güclü radiasiya zamanı bitkinin meyvə və toxumları zədələnməmişdir. Uzun müddət, hətta əsrlərlə yaşamaq qabiliyyəti var.

Əfsanəyə görə, yapon imperatorlarından birinin dayəsi ölkənə ürayinin yaşaması üçün məzarı üstündə ginkqo biloba ekilməsini xahiş edir. Həmin vaxtdan Yaponiyada ginkqo biloba məbəəd və qəbirilər üçün müqəddəs sayılır. Payız fəslində ağacın yarpaqları saralıb töküləndə yaponlar ona sitayiş edir və yarpaqlarını böyük ehtiramla toplayaraq fala baxdırırlar. Ginkqo bilobanın toxumları və yarpaqları Çin təbabətində lap qədimlərdən istifadə edilir. Bitkidə orqanizmdə mikrosirkulyasiyanı, kəpilyar qan təchizatını yaxşılaşdıraraq metabolik prosesi normalaşdırmaq, ürayin, beynin və aşağı ətrafların oksigenlə təchizatını təmin etmək qabiliyyəti var. Yaddaşı stimullaşdırır, zehni fəaliyyəti artırır və diqqətin konsentrasiyasını yaxşılaşdırır.

Günorta yuxusu uşaqlarda nitqin inkışafına müsbət təsir göstərir

ABŞ-in Arizona Universitetinin alimləri günorta yuxusunun uşaqlarda nitqin inkışafına müsbət təsir etdiyini müəyyən edə bildilər. AZƏRTAC "Komsomolskaya pravda" saytına istinadla xəbər verir ki, 40 uşağın iştirak etdiyi tədqiqatlarda körpələr iki qrupa ayrılıblar. Birinci qrupun iştirakçıları mütəmadi olaraq öyrəndikləri bir neçə sözünə sonra günorta yuxusuna yollanıblar. Digər qrupun uşaqları isə eyni sözləri öyrəndikdən sonra yatmağa deyil, oyun meydançasına və ya yeməyə aparılıblar. Araşdırmalardan günorta yatan uşaqların digərlərinə nisbətən öyrəndikləri sözləri daha yaxşı qavradıqları məlum olub. Bununla yanaşı alimlər belə qənaətə gəliblər ki, uşaqların böyüklərdən fərqli olaraq sutkada səkkiz deyil, 10-12 saat yatmaları vacibdir. Onların fikrincə məhz bu yuxu rejiminə əsasən tam dincəlməklə yanaşı, uşaqlarda idrak qabiliyyəti də daha yaxşı inkışaf edir.

ELAN

"AZƏRSOYUTMA" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinə (Dövlət qeydiyyat № (VÖEN) 1302197241) məxsus möhür itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsi tərəfindən verilmiş Qəhrəmanov Elşad Ağaqişi oğluna məxsus olan Bakı şəhəri, Xəzər rayonu, Şüvəlan bağları massivində 973 sayılı 12 sot bağ sahəsinin və Qəhrəmanova İnsaf Ağaqişi qızına məxsus Bakı şəhəri, Xəzər rayonu, Şüvəlan bağları massivində 973 A sayılı 12 sot bağ sahələrinin Plan və ölçüsünün "sxemi" sənədi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Musiqi Təsviri İncəsənət və Fiziki Təbiiyə və Çağırışa qədər Hazırlıq fakültəsinin tələbəsi Qurbanova Təranə Cavad qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universitetinin Məktəbəqədər təlim-təbiiyə ixtisası üzrə II kurs tələbəsi Yusifova Əsmət Namiq qızının adına verilmiş tələbə bileti itdiyi üçün etibarsız sayılır.

SƏS

Son səhifə

27 aprel

Ölkəmizi IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında hansı gimnastlar təmsil edəcək?

Bakı idmanın 20 növü üzrə yarışların keçiriləcəyi IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına ev sahibliyi etməyə ciddi hazırlaşır. Həm dünya, həm İslam aləmi üçün önəmli olan bu Oyunların proqramına ilk dəfə gimnastika da daxil edilib. Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının saytında yer alan xəbərə görə, Oyunlar çərçivəsində gimnastikanın üç növü - bədii gimnastika, qadın və kişi idman gimnastikası üzrə yarışlar təşkil olunacaq. Mayın 12-də - məhz Oyunların möhtəşəm açılış mərasimi günü Milli Gimnastika Arenasında start veriləcək gimnastika yarışları dörd gün davam edəcək. Proqrama əsasən, mayın 12-13-də bədii gimnastika üzrə təsnifat mərhələləri, mayın 14-də isə ayrı-ayrı alətlər üzrə finallar keçiriləcək. İdman gimnastikası üzrə təsnifat yarışları mayın 13-14-də, ayrı-ayrı alətlər üzrə finallar isə mayın 15-də təşkil olunacaq. Bu mötəbər yarışda gimnastika üzrə 14 ölkədən idmançıların çıxışı gözlənilir. Azərbaycanı "Bakı-2017"də bədii gimnastlar Marina Durunda, Jalə Piriyyəva, Zöhrə Ağamirova, qadın idman gimnastları Yuliya İnşina, Marina Nekrasova, Mariya Smirnova, Yekaterina Tişkova, kişi idman gimnastları Murad Ağarəzəyev, Timur Bayramov və Bense Talas təmsil edəcəklər.

"Neftçi"yə texniki məğlubiyyət verilib

AFFA-nın İntizam Komitəsinin iclasında futbol üzrə Azərbaycan Premyer Liqasının XXVII turunda "Zirə" ilə qarşılaşan "Neftçi"yə texniki məğlubiyyət verilməsi haqqında qərar qəbul edilib. Klubdan bildirilə ki, oyunun 68-ci dəqiqəsində Ruslan Abışovun əvəzinə meydana Huqo Barqasın daxil olması ilə legioner limitinin pozulması buna səbəb olub. "Neftçi" AFFA-nın İntizam Komitəsinin qərarına hörmətlə yanaşıb və buna etiraz etməyib. Bu səhvə görə əsas komandanın məşqçilər heyəti cərimələnəcək. Qeyd edək ki, oyun 2:2 hesablı heç-heçə ilə yekunlaşıb.

Əmrə Belözoğlu jurnalisti döydüyünə görə 50 min cərimələndi

Türkiyə Futbol Federasiyasının Nizam-İntizam Komitəsi (NİK) "Başakşəhər" futbolçularını cəzalandırıb. Məlumatla görə, NİK 3 oyunçuya cəza tətbiq edib. Belə ki, "Çaykur Rizəspor"la qarşılaşmadan sonra ASpor müxbirinə hücum çəkərək onu döyən Yalçın Ayhan və Ufuk Ceylan 5, yığmanın da qapısını qoruyan Volkan Babacan 1 oyunluq diskvalifikasiyaya məruz qalıb. Hadisənin günahkarlarından olan kapitan Əmrə Belözoğlu isə 50 min lirəlik cərimə ilə canını qurtarıb. Qeyd edək ki, Superliqanın XXVIII turu çərçivəsində baş tutan "Çaykur Rizəspor" - "Başakşəhər" oyunu 3:3 hesabı ilə başa çatıb.

Finlandiyalı məşqçi: "Bakıya yarışlara gəlmək çox xoşdur"

"Bakıya təlim-məşq toplanışlarına və yarışlara gəlmək çox xoşdur. Paytaxtınızda keçiriləcək dünya kubokundan gözləntilərimiz böyükdür." Bu sözləri bədii gimnastika üzrə Finlandiya millisinin məşqçisi Larisa Qryadunova deyib. Budəfəki yarışda komandanın üzvlərinin birinin xeyli gənc olduğunu vurğulayan məşqçi onun Bakıda təcrübə qazanmağa çalışacağını bildirib: "O, bir müddət əvvəl ciddi zədədən sağalıb və iki ilə yaxın yarışlarda iştirak etməyib. İndi yavaş-yavaş təcrübə toplayır və ümid edirəm ki, onda hər şey alınacaq. İstərdim ki, ən azı bir finala çıxacaq. Komandanın heyətinə təlim-məşqlərini Bakıda keçmiş Yukka Tikkanen də daxil edilib. O, artıq uzun müddətdir yarışlarda çıxış edir, təcrübəli və yaxşı gimnastdır. Ötən il dünya kubokunda çıxış etmiş Yekaterina Volkova isə təəssüf ki, şəxsi problemləri ilə əlaqədar karyerasını başa vurub". Bakıda məşqlərin keçirilməsi və gimnastikanın inkışafı üçün mükəmməl şəraitin yaradıldığını deyən Larisa Qryadunova diqqətə çatdırıb ki, burada çox yaxşı zal, ətrafında səmimi ab-havanın hökm sürdüyü çoxlu gimnastika xalçaları var. Buna görə də bura gəlmək çox xoşdur.

Kavani 2020-ci ilə qədər PSJ-də!

Fransanın PSJ klubu futbolçusu Edinson Kavani ilə müqaviləni artırıb. Fransa klubunun rəsmi saytında yer alan xəbərə görə, uruqvaylı hücumçunun yeni müqavilə müddəti 2020-ci ilə qədərdir. Qeyd edək ki, 2013-cü ildə "Napoli"dən transfer olunan 30 yaşlı forvard cari mövsüm PSJ-nin heyətində 43 oyuna 44 qol vurub.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

**Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov**

**Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 32.**

**Şəhadətnamə: № 022492
http://www.ses-news.az
http://www.sesqazeti.az
E-mail: ses@sia.az
Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62**

Buraxılışa məsul: Mətləb Salahov

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzərTAC, SİA, APA və AZADİFORM informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

**Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 5500**